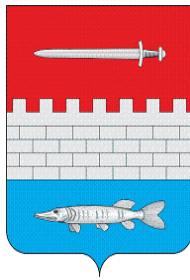

СОВЕТ ЗИРЕКЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Ленина, д. 53,
с. Ерыклы, 423185

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЗИРЕКЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Ленин урамы, 53,
Зирекле авылы, 423185

тел., факс: (8-4348) 38-6-76, zarek.nsm@tatar.ru

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
Зирекле авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ

2017 елның «22» июненнән

№ 36-57

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Зирекле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында»

Нигездә 14 статья «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Зирекле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тулаем төзекләндерү объектларын чиста һәм тәртиптә тотуга карата бердәм таләпләр билгеләү максатларында Зирекле авыл жирлеге советы

Карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Зирекле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләрен (1 нче кушымта) расларга.
2. Зирекле авыл жирлеге Советының 2015 елның 19 мартындагы карарын үз көчен югалткан дип танырга. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлеге территориятөзекләндерү, яшелләндерү, чисталыкны һәм тәртипне саклау кагыйдәләре турында» 42-87 номерлы
3. Әлеге карарны Яңа Чишмә муниципаль районының Зирекле авыл жирлегенең рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталының рәсми сайтында һәм түбәндәге адрес буенча урнашкан авыл жирлегенең мәгълүмат стендында бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә). Ерыклы, ул. Ленин ш. 53.

Зирекле авыл жирлеге башлыгы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Татарстан Республикасы

Ж.Г. Гайфетдинов

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Зирекле авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләре

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының «Зирекле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдә) Федераль законны үтәү йөзеннән эшләнде «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохитне саклау турындагы федераль законнар нигезендәхалыкның санитар-эпидемиологик иминлеге Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм муниципаль норматив хокукый актлар.

2. Әлеге Кагыйдәләр барлык физик һәм юридик затларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә үтәвә мәжбүри.

3. Әлеге Кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм түбәндәге таләпләрне билгели:

1) биналарны (торак йортларны да кертеп) карап тоту, алар урнашкан корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тиешле биналарның һәм корылмаларның тышкы күренешенә карата;

2) төзекләндерү эшләре исемлегенә һәм аларны үтәү ешлыгына;

3) биналар (алардагы урыннар) милекчеләренә һәм янәшәдәге территорияләргә төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләүгә;

4) жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру (урамнарны яктыртуны, территорияне яшелләндерүне, урамнарның исемнәре һәм йортларның номерлары булган күрсәткечләр урнаштыруны, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тотуны да кертеп).

4. Территорияләргә төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеш элементлары нигезендә гамәлгә ашырыла. һәм жир законнарымахсус нормалар һәм кагыйдәләр, дөүләт стандартлары, Генераль план жирлек, кагыйдәләр билгеләнгән тәртиптә расланган жирдән файдалану һәм төзелеш, проект документациясе.

5. Әлеге Кагыйдәләр жирлек территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын жыюны, алып китүне, транспортировка лауны, утильләштерүне һәм эшкәртүне оештыру буенча мөнәсәбәтләргә жайга салмый.

Төп төшенчәләр

6. Әлеге Кагыйдәләргә гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

жирле әһәмияттәге автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә һәм аларда урнашкан яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуңа охшаш элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмаларын - саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын, житештерү объектларын, автомобиль юлларын төзекләндерү элементларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты;

фасадның архитектур үзенчәлекләре - бинаның фасадның, шәһәр төзелеше мохитенең конструктив һәм эстетик сыйфатларын чагылдыра торган аермалы характеристикалары (стиль һәм композицион бөтенлек, ритм, ярашлылык һәм пропорциональ булу, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык киңлекләр балансы);

фонсыз конструкцияләр - тышкы мәгълүмат чараларын әзерләү ысулы, корылма аерым хәрәфләрден, билгеләрдән, билгеләрдән, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзекләндерү - территорияне карап тоту буенча чаралар комплексы, шулай ук гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәэмин итүгә һәм арттыруга, территориянең санитария һәм эстетик торышын яхшыртуга юнәлдерелгән территорияләргә төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру;

вертикаль яшелләнделерү - биналарның фасад өслекләрен һәм корылмаларны, шул исәптән балконнарны, көймәләргә, галереяларны, терәк стеналарын һ.б. файдалану, аларда стационар һәм мобиль яшел утыртмалар урнаштыру өчен;

витрина - фасадның бер өлешен биләп торучы тоташ пыялалау рәвешендәге проем (тәрәзә, витраж);

барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур йөзө - жирлекнең тышкы образын формалаштыручы биналар һәм жирлек территорияләргә фасадларының архитектур-сәнгать һәм шәһәр төзелеше үзенчәлекләре;

яктыртуның тышкы ысулы - мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы, ул вакытта мәгълүмат кыры аңа юнәлтелгән утның еракта урнаштырылган чыганагы белән яктыртыла;

квартал эчендәге (жирле) юл - магистраль урамнардан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына таба транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы;

төзекләндерүне торгызу - юлларның, хужалык проездының, тротуарның бөтен киңлегенә сыйфатлы асфальт түшәмәне торгызуны, бордюр ташын кире урнаштыруны, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, газ үләннәргә чәчелү һәм бозылган яшел утыртмалар утырту тырмасы астына газлар ремонтлауны, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын торгызуны үз эченә алган эшләр комплексы;

газон - махсус сайлап алынган үләннәр орлыклары чәчелә торган, ул утырту өчен фон, парк корылмалары һәм ландшафт композициясенә мөстәкыйль элемент булып тора, шулай ук табигый үлән капламы;

жирлек территориясә - муниципаль берәмлек чикләре чикләрендәге территория;

мәгълүматны тапшыруның динамик ысулы - мәгълүматны электрон чыганақлардан файдаланып тапшыру ысулы һәм мәгълүматны алмаштыруны күздә тоткан табло;

йорт биләмәсә - ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлегә йорт урнашкан жир кишәрлеге;

ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә урнашкан вакытлы ярдәмчә корылмалар (базлар, күгәрченнәр, сарайлар);

йорт билгеләргә - аншлаг (урам, майдан, проспект атамаларын күрсәтүчә), номер билгесә (йорт һәм корпус номерын күрсәтүчә), подъезд һәм фатирлар номерын күрсәтүчә, инвалидлар өчен объекттан файдалану мөмкинлеген тәэмин итүчә халыкара символ, байрақлар, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янгын сүндерү гидранты күрсәткече, грунт геодезик билгеләр күрсәткече, магистраль һәм су үткәргеч челтәр камералары, жирлек канализациясә күрсәткече, жир асты газүткәргеч корылмалары күрсәткече;

бина - автоном рәвештә яшәргә, реконструкцияләнергә һәм эксплуатацияләнергә мөмкин булган бердәм күләм төзелеш системасын (төзелешкә бер рөхсәт нигезендә төзелгән) тәшкит итүчә капитал төзелеш объекты;

яшел утыртмалар - табигый һәм ясалма килеп чыккан агач-куаклык һәм үләнчел үсемлекләргә жыелмасы (паркларны, урманнарны, махсус сакланылучы табигать

территорияләрен, бульварларны, скверларны, бакчаларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәкләкләрне, шулай ук аерым торучы агачларны һәм куакларны да кертеп);

жир кишәрлеге - Жир өслегенең характеристикалары булган, аны индивидуаль билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган өлеше;

жир эшләре - жирлек территориясенең камилләштерелгән яисә грунт катламын бозуга яисә юлларның һәм тротуарларның камилләштерелгән катламын төзүгә (укладка) бәйле эшләр;

инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү челтәрләре: суүткәргеч, канализация, жылыту, торбаүткәргеч, электр тапшыру линияләре, элемент һәм жирлек территориясендә гамәлдә булган йә салына торган башка инженерлык корылмалары;

Жирлекнең тарихи территорияләре - махсус жирлек әһәмиятендәге территорияләр, аларны үзләштерү XI гасыр башыннан 1959 елга кадәр чорга туры килә, аларга карата тышкы мәгълүмат урнаштыру типлары һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр нигезендә билгеләнгән. законнар Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарлары), аларны саклау һәм куллану турында. Жирлекнең тарихи территорияләренең гомуми чикләре башкарма комитетның муниципаль хокукый актлары белән раслана;

түбә яшелләндерү - биналарның түбәсен һәм корылмаларын аларда архитектура-ландшафт объектлары (газлар, чәчәк түтәлләре, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән майданчыклар һ.б. булдыру өчен файдалану.);

яңгырлы канализация (яңгыр сулары) - өске (яңгыр сулары, таллар), су юу һәм дренаж суларын транспортировкалау өчен билгеләнгән технологик яктан бәйле инженерлык корылмалары (улактар, яңгыр сулары, лотоклар һәм торбалар) комплексы;

жемелдәүче яктылык - яктылык агымы характеристикаларын (төс, ачыклык, кабызу чираты һ.б.) алмаштыруны күздә тоткан яктылык-одинамик эффектты;

тышкы яктырту - жирлекнең караңгы вакытында магистральләр, урамнар, майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, ишегаллары һәм жәяүлеләр өчен билгеләнгән элементлар жыелмасы;

килеп туган төзелешнең тышкы архитектур йөзен бозу - урнаштыруга рөхсәт ителә торган һәм рөхсәт ителми торган тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының тибына һәм төренә карата таләпләрне, шул исәптән, жирлек барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур йөзен саклау кирәклеген исәпкә алып, әлеге Кагыйдәләр билгеләгән таләпләрне үтәмәү;

санкцияләnmәгән чүплек - үз белдеге (рөхсәтсез) ташландыру (урнаштыру) яисә каты көнкүреш, эре габаритлы, төзелеш калдыкларын, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чарны, 50 кв. м һәм күләме 30 куб. м;

стационар булмаган сәүдә объекты - ул сәүдә объекты (павильон һәм киоск), ул, күчмә корылмалардан тыш, жир кишәрлеге белән нык бәйле булмаган вакытлы корылма яисә вакытлы конструкция булып тора;

яшелләндерү - муниципаль берәмлек мөхитен үсемлек компонентларын актив кулланып формалаштыруны тәэмин итә торган территорияне төзекләндерү һәм ландшафт оешмасы элементы, шулай ук инженерлык әзерлегенең төрле төрләре буенча эшләр үткөрүгә бәйле комплекслы процесс (вертикаль планлаштыру, террасачылык, кронирование һ.б. яшелләндерелгән территорияләргә төзекләндерү: агачларны, шул исәптән эре үлчәмнәрне, куакларны турыдан-туры утырту, үләнчел газлар, чәчәк түтәлләре, альпинарийлар һәм рокарилар булдыру, махсуслаштырылган бакчалар төзү һ.б.

гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - гомуми файдаланудагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

чиклэнгән файдаланудагы яшеллэндерелгән территорияләр - предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләрнең яшеллэндерелгән территорияләре;

махсус билгеләнештәге яшеллэндерелгән территорияләр - санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратларны яшеллэндерү, үсентеләр питомниклары;

махсус сакланылучы табигать территорияләре - табигать комплекслары һәм аеруча табигатьне саклау, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм савыктыру әһәмиятенә ия булган, жирле үзидарә органнары карарлары тарафыннан тулысынча яисә өлешчә хужалык файдалануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгелэнгән жир, су өслеге һәм алар өстендәге һава киңлеге участкалары;

жәмәгать транспортының көтүен туктату - жәмәгать транспортын туктату, пассажирлар утырту һәм төшерү зонасына һәм жәмәгать транспортында пассажирлар көтеп тору зонасына ия махсус жиһазландырылган майданчык;

пыялаланган фасад - фасадның бөтен яссылыгын яисә аның шактый өлешен алып тора торган тоташ пыяладан эшлэнгән фасад;

яктыртуның ачык ысулы - яктылык чыганагының аны тарату өчен каршылыклары булмаган мөһлүмати конструкцияне яктырту ысулы;

жирлек панорамасы - жирлек территориясенең ачык тирәлектән (яр бие, майданы, су объектлары акваториясе, күренеш һәм күзәтү майданчыклары) кабул ителә торган, жирлек характеристикаларын һәм силуэтын ача торган фрагменты;

бина фасадларының колористик хәл итү паспорты (фасадларның төсләр чишелеше) - билгелэнгән тәртиптә килештерелгән һәм расланган, аерым бина фасадының жирлек территориясендә урнашкан фасадының бердәм архитектура һәм төсләр чишелешен билгели торган һәм аның тышкы бизелешенә таләпләр билгели торган документ;

жирлек урамнары перспективасы - алгы фронт формалаштыручы жирлек мөһте фрагментын һәм барлыкка килгән композицион, стиль һәм сәнгать характеристикалары булган урамнар силуэтын визуаль кабул итү;

жәяүлеләр өчен зоналар - транзит хәрәкәт итү максатларында халык хәрәкәте үткәрелә торган һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган жирлек территорияләре кишәрлекләре: урамдан тыш һәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының, тарих һәм мәдәният ядкарьләренең, рекреацияләрнең күп туплануы һ.б. Жәяүле зоналар эспландларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт майданнарының жәяүле частыларында формалашырга мөмкин;

йорт алды территориясе - яшеллэндерү һәм төзеклэндерү элементлары булган күпфатирлы йорт урнашкан жир кишәрлеге, әлеге йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзеклэндерү өчен билгелэнгән һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан башка объектлар;

якындагы территория - бина, корылма, койма, төзелеш майданчыгы, сәүдә, реклама объектлары чикләренә турыдан-туры тоташа торган территория, бирелгән жир кишәрлеге чикләренә, шулай ук милектәге, файдаланудагы (биләүдәге) башка объектларга һәм билгелэнгән тәртиптә төзеклэндерү эшләре башкарылырга тиешле;

продуктив хайваннар һәм кошлар - алар сөтне, йонны, йомырканы һәм башкаларны алу өчен күп тапкырлар яисә даими кулланыла торган хайваннар һәм кошлар;

тышкы мөһлүмат чараларын (паспортны) урнаштыру проекты - Башкарма комитет карары белән расланган, ул төзеклэндерү элементларының тышкы күренешен һәм төгөл урынын, ә атап әйткәндә тышкы мөһлүмат чараларын билгели торган һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка белешмәләрне үз эченә алган билгелэнгән рәвештәге документ;

территорияне санитар чистарту - аерым территориядән жыю, каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны алып китү һәм утильләштерү (зарарсызландыру);

яктылык тартмасы - тышкы мөһлүмат чараларын эзерләү ысулы, корылма эчке яктыртылган бер күләмнән яисә күләмле элементлардан гыйбарәт;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү өчен кулланыла торган хайваннар, терлек, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, куяннар, умарталар һәм башкалар. ;

махсулаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү өлкәсендәге эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий рәвештәге юридик затлар;

территорияләрне тоту - жир кишәрлегендә урнашкан биналарны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, төзелеш майданчыкларын, яшел утыртмаларны, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, транспорт инфраструктурасы объектларын үз вакытында ремонтлау һәм фасадларын карап тотуга бәйле чаралар комплексы;

жирле әһәмияттәге юлларны тоту - юлларның, юл корылмаларының, юлларны комплексы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатация торышын тәэмин итә торган эшләр комплексы;

Тышкы мәгълүматны (вывеска) урнаштыру чарасы - оешма урнашкан урында һәм (яисә) турыдан-туры товарны реализацияләү урынында урнашкан мәгълүмат конструкциясе булган территорияне төзекләндерү элементы, биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында биналарны кулланучылар игътибарына житкерү өчен хезмәт күрсәтүләр. "Кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль закон, атап әйткәндә, оешманың фирма атамасы (исеме), аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, шулай ук законны урнаштыру мәжбүрилегенә яки эшлекле әйләнеш гадәте аркасында урнашкан һәм рекламага бәйле максатларны эзәрлекләми торган мәгълүмат булган мәгълүмат турында мәгълүмат. "Тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы" һәм "тышкы мәгълүмат чарасы" төшенчәсе тиңдәш;

суперграфика - фасадларның архитектур-сәнгати бизәлеше алымнарының берсе (рәсем, орнамент, барельеф, мозаика);

тактиль өслек - өске катлам фактурасының сизелерлек үзгәреше булган өслек;

махсус жирлек әһәмиятендәге территорияләр - жирлекнең барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур йөзен саклау максатларында әлеге Кагыйдәләр белән урнаштыруга рәхсәт ителә торган һәм рәхсәт ителми торган тышкы мәгълүмат урнаштыру типлары һәм төрләре билгеләнә торган, шул исәптән мондый конструкцияләргә таләпләр билгеләнә торган махсус статуслы һәм (яисә) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль кыйммәткә ия булган территориянең бер өлеше;

территорияләрне жыештыру - житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны махсус билгеләнгән урыннарда жыюга, алып китүгә бәйле эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар;

урамнар һәм гомумпоселок юллары - гомуми кулланылыштагы территорияләр, аларның жирлек мохите эстетикасына югары таләпләр куелган;

вәкаләтле орган - үз компетенциясе чикләрендә жирлек территориясен оештыруны, координацияләүне һәм төзекләндерүне тикшереп торуну гамәлгә ашыручы башкарма комитет;

фасад - бинаның тышкы ягы (төп, ян, ишегалды);

фон конструкцияләре - хәрәфләр, билгеләр һәм декоратив элементлар фон өслегендә урнашкан тышкы мәгълүмат чараларын эзерләү ысулы;

фриз - фасадның декоратив әйләнә торган элементы яки горизонталь полоса рәвешендәге козырек;

фронтон - бинаның фасадының соңгы кат тәрәзәләренең югарыгы билгеләреннән яисә чыгыш ясаучы элементлардан фасадның өске ноктасына кадәр үлчәнгән түбәдән югарырак күтәрелүче йомгаклау өлеше;

территорияне төзекләндерү элементлары - төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, үсемлек

компонентлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, кече архитектура формалары, стационар булмаган объектлар, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары.

II. Территорияләрне тәзекләндерүгә, карап тотуны һәм җыештыруны оештыруга гомуми таләпләр

7. Җирлекнең бөтен территориясә һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) тәзекләндерелергә, эчтәлеккә һәм җыештырылырга тиеш.

8. Гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән урамнар, машина юллары, җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр буйлары, скверлар, пляжлар, башка объектлар биләгән җир кишәрлекләрен карап тотуны һәм җыештыруны оештыру вәкаләтле органнарны үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

9. Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, милек хокукында, башкача яисә мәҗбүри хокукта (алга таба - җир кишәрлекләренең хокук ияләре), һәм аның янәшәсендәге территориядә, шулай ук законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналар, корылмалар, мөстәкыйль рәвештә яисә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән җәлеп итү юлы белән карап тотуны һәм җыештыруны гамәлгә ашырырга тиеш.

Бина, корылма милекчелек хокукында яисә башка әйбер хокукында булган яисә берничә зат өчен мәҗбүри хокукта булган очракта, җыештырылырга тиешле территория милек хокукындагы өлешкә яисә күчемсез милек объектына башка хокукка пропорциональ рәвештә билгеләнә.

Җир кишәрлеге территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне тоту һәм җыештыру чикләре яктар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаса, җыештырылырга тиешле территория биналарның, корылмаларның барлык милекчеләре яисә башка хужалары (кулланучылар) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Физик яисә юридик зат биләмәсендәге җир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, биләмәсендәге фактта урнашкан җир кишәрлеге чиге, шулай ук аның янәшәсендәге территория җыештырылырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яисә башка төрле хокукта булган очракта, берничә зат мәҗбүри хокукта булса, фасадның эчтәлегә яктарның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаса, фасадның эчтәлегә милек хокукында яисә күчемсез милек объектына башка хокукта өлешләргә пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

10. Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тоту һәм җыештыру муниципаль заказны урнаштыру нәтиҗәләре буенча әлеге төр эшләренә үткөрүгә конкурс откан махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10.1. Күпфатирлы йортларның һәм аңа яқын территорияләрнең йорт яны территорияләрен тоту һәм җыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең бер ысулы: торак милекчеләре ширкәте яисә торак кооперативы яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы, идарәче оешма, күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар тарафыннан - әлеге йортта күпфатирлы йорт милекчеләре белән турыдан-туры идарә иткәндә гамәлгә ашырыла (алга таба - идарәче оешмалар).

11. Шәхси торак йортларның һәм аңа яқын территорияләрнең территорияләрен тоту һәм жыештыру биналар милекчеләренең (алардагы урыннар) һәм янәшәдәге территорияләрне төзекләндерүдә катнашу Тәртибе нигезендә мондый йортларның милекчеләре (яллаучылары) тарафыннан башкарыла.

12. Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын тоту һәм карау түбәндәгеләргә гамәлгә ашыра:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә - жир кишәрлегенең милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә - муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эшләрне башкаруга конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсуслаштырылган оешма;

3) чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнгән урыннар чикләрендә (санитария зоналары, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) - әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә - күпфатирлы йортлардагы торак урыннар милекчеләре яисә идарәче оешмалар;

5) жир өсте коммуникацияләренең, шул исәптән электр челтәрләренең, яктырту челтәрләренең, радиолинияләренең сак зоналарында күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (әгәр урнаштыру рөхсәт ителгән булса) - күрсәтелгән коммуникацияләр хужалары.

13. Урамнардан һәм юллардан грунт һәм жир өсте суларын чыгару өчен билгеләнгән кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыю һәм чистарту, су сиптерү канализациясе коллекторларын һәм яңгыр суларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

14. Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитария кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә билгеләнә.

Санитария һәм туалетларның техник торышы өчен җаваплылыкны аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки махсуслаштырылган оешмалар китерә, аларга хезмәт күрсәтә.

15. Төзекләндерү эшләрен башкару ешлыгы эшләрнең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәмин итүне исәпкә алып билгеләнә.

16. Жирлек территориясен тоту һәм жыештыру чикләре, жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, бирелгән жир кишәрлегенең чикләре (фактта урнашкан жир кишәрлеге чиге буенча) һәм биналар һәм корылмалар милекчеләренең, аларга урнашкан территорияләрне төзекләндерү буенча катнашу тәртибе нигезендә, VIII бүлек нигезендә билгеләнә. чын Кагыйдәләр.

17. Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә карап тоту һәм жыештыру эшләренең үтәлешен тикшереп тора.

III. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тышкы күренешенә, фасадларның һәм коймаларның, юлларның, индивидуаль торак йортларның, яңгыр канализациясе челтәрләренең, күзәтү һәм яңгыр сулары коеларының, су бүлүп чыгару корылмаларының, техник элемент чараларының, тышкы яктырту объектларының, кече архитектура рәвешләренең, стационар булмаган объектларның, төзелеш эшләрен җитештерү урыннарының, күмү урыннарының тышкы кыяфәтенә, автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау урыннарына карата таләпләр. Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү

Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тоту буенча гомуми таләпләр

18.Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен миләкчеләре яисә башка хокук ияләре үзләре йә махсуслаштырылган оешмаларны үз акчалары исәбеннән жәлеп итү юлы белән тоталар.

19.Алар урнашкан биналарның, корылмаларның һәм жир участкаларының эчтәлеге алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тәзекләндерүне үз эченә ала:

биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;

2) жир кишәрлеген жыештыру һәм санитар-гигиена белән чистарту;

3) гражданныр, оешмалар һәм индивидуаль эшқуарлар эшчәнлегә нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм алып китү;

Жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм тәзекләндерү элементларын карап тоту һәм тәрбияләү.

20.Биналарның, корылмаларның фасадлары тәзелеш өләшендәге, декоратив бизәләшле һәм инженерлык элементларына күренеп торган зыян күрергә тиеш түгел һәм тиешле эстетик халәттә ярдәм итәргә тиеш. Бинаның фасадын буяу фасадың гомуми мәйданының 1%тан артыграгын тәшкит итмәскә тиеш.

Биналар, корылмаларның фасадлары эчтәлеге

21.Биналарның фасадлары, корылмалары эчтәлеге:

21.1. фасадларның, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм көймә коймаларын, түбәләрен һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскычларны коймаларны, витриналарны, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны, һәм аларның төсен үз вакытында ремонтлауны һәм торгызуны һәм торгызуны;

21.2. Суүсемнәрнең, су торбаларының һәм сливларның тәзек хәлдә булуын һәм аларның эчтәлеген тәэмин итү;

21.3. герметизация, жөйләрне сүтеп ябыштыру һәм тишөп чыгару;

21.4. керү урыннарын, тәрәзә төпләрен һәм ишегалларына керү урыннарын торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;

21.5. фасад өслекләрен, шул исәптән фасадларның элементларын, аларның торышына һәм эксплуатацияләү шартларына бәйлә рәвештә, вакытында чистарту һәм юдырту;

21.6. Тәрәзәләрне һәм витриналарны, вывескаларны һәм күрсәткөчләрне вакытында юу;

21.7. язулардан, рәсемнәрдән, белдерүләрдән, плакатлардан һәм башка мөгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффитидан чистарту.

22.Миләкчеләр, биналарның, корылмаларның хокук ияләре, торак булмаган биналарның тәзелгән-кушып тәзелгән биналары һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

22.1. Кирәк булганда, елга бер тапқырдан да ким түгел, фасадларны чистартып юарга,

22.2. кирәк булган саен, елга ике тапқыр, язын (жылыту системаларын сүндөргәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы), тәрәзәләр пыяласының эчкә һәм тышкы өслөгән, балкон һәм көймә ишекләрен, керү ишекләрен химик чаралар белән чистартырга һәм юарга;

22.3. Агымдагы ремонтны, шул исәптән фасадың төсен, фасадың факттагы торышын исәпкә алып, 5-6 ел эчендә даими рәвештә яңартып үткөергә;

22.4. фасадның аерым элементларын (цоколь, күселәр, баскычлар, приямкалар, керү ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм көймәләр, су үткәргеч торбалар, тәрәзә төбөндөгә отливлар, сызыкча ачышлар һәм башка конструктив элементлар) төзекләндерергә;

чыгыш ясаучы конструкцияләр жимерелү куркынычы янаган очракта, 22.5 Сак-кисәтү чараларын (киртәләр, челтәрләр урнаштыру, элементның жимерелә торган өлешен демонтаж һ.б.) башкарырга;

22.6. Мондый вывеска эксплуатацияләnmәгән очракта (арендатор (субарендатор) һәм башка очракларда тышкы мәгълүматны (вывеска) урнаштыру чарасын демонтажларга.

23. Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

23.1. бина һәм корылмаларның фасадлары стеналары өслегенә зарарлануы (пычрануы): подтеклар, ефәк буяулар, ярыклар булу, штукатурка, тышлау жайланмалары өзелү, кирпич кладкаларының зарарлануы, тимер-бетон конструкцияләрнең саклану катламының өзелүе һ.б.

23.2. панераара бәрелешләрнең герметизациясен бозу;

23.3. штукатуркаларның, тышчаларның, фасадларның, биналарның яисә корылмаларның цоколь өлешенә жимереклеге (шартлавы, пычрануы), шул исәптән тәрәзә, керү приямкалары конструкциясенә төзексезлеге;

23.4. балконнар, көймә, эркерлар, тамбурлар, карнизлар, козыреклар һ.б. биналарның һәм корылмаларның фасадларның чыгыш ясаучы элементлары зарарлану (пычрану);

23.5. балконнарның, көймәләрнең, парапетларның коймалары жимерелү (булмау, пычрану) һ.б.

23.6. Бинаның фасадында һәм (яисә) түбәсендә, вәкаләтле орган белән килештерелгән паспортсыз тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, гамәлгә кую такталарыннан, режимлы табличкалардан тыш;

23.7. афишаларны, белдерүләрне, плакатларны һәм башка мәгълүмати-басма продукцияне фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә уемының эчке ягында), биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның пыялаланган ишегендә (шул исәптән ишекнең пыяла өслегенә эчке ягында) алга таба куллану максатларында элү һәм ябыштыру;

23.8. күпфатирлы йорттагы биналарның, корылмаларның милекчеләре ризалыгын алмыйча, биналарның фасадына, корылмаларга граффити ясау.

24. Була:

24.1. керү юлларында мәгълүмати стендлар урнаштыру;

24.2. проект карары нигезендә биналар түбәсендә эфир телевидениесен коллектив кабул итү системаларының антенналары һәм кабельләре урнаштыру.

Йорт билгеләре

25. Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазланган булырга тиеш.

26. Аншлагллар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлаглларның һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

Керү төркемнәре (төеннәр)

27. Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту жайланмасы, лапас (козырек), өслекләрне үзара бәйләү элементлары (баскычлар һ.б.) белән, инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен күчерү өчен жайланмалар (пандуслар, култыксалар һәм башкалар) белән жиһазландырырга кирәк.).

Пандус горизонталь канаулардан башка кытыршы текстуралы материалдан башкарылырга тиеш. Талаучы конструкциялар булмаганда, пандуслар кимендә 75 мм биеклектәге бораулар каралган. бордюры пандусының авы 1:12 кабул ителә.

Пандус яки аның озынлыгы 9 м дан артык борылганда һәр 9 м саен 1,5 x 1,5 м зурлыктагы горизонталь майданчыкны күздә тоту тәкъдим ителә. Төшерү тәмамланганнан соң горизонталь майданчыкларда дренаж жайланмаларын проектларга кирәк. Пандусның башында һәм ахырында юлның горизонталь участкаларын әйләнә-тирәдәге өслекләрдән аерылып торган текстура һәм төс белән башкарырга кирәк.

Баскычның ике ягында да яки пандуста да стенадан 40 мм ераклыктагы түгәрәк яки турыпочмаклы кисемтә 800-920 мм биеклектә тоткалар каралган. Баскычларның киңлеге 2,5 м һәм аннан да киңрәк булганда, бүлүче тоткалар күздә тотыла. Кулъязмаларның озынлыгы һәр яктан 0,3 м дан да ким булмаган баскычның озынлыгы яки озынлыгы зуррак билгеләнә. Кул эше конструкциясе кулның металл белән орынуын булдырмаста тиеш.

28. Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәрткәндә түбәндәгеләр рәхсәт ителми:

28.1. подвалга һәм цоколь катка керү юлларын ясау, идән дәрәжәсе гомуми файдаланудагы территориягә чыга торган фасадлардагы жир дәрәжәсеннән 1,2 метрдан югарырак урнашкан биналарга;

28.2. жәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулаучы терәк элементларын (колонналар, столлар һ.б.) урнаштыру;

28.3. бинаның барлык фасадының комплексы чишелешен исәпкә алып, проект документациясен эшкәртмичә ике һәм аннан күбрәк керү жайланмасы (булганнарын исәпкә алып);

28.4. урам-юл чөлтәре тротуарлары зонасында жиңел конструкцияләрдән (баскычлар, пандуслар, баскыч, яшелләндерү) керү төркем элементларының минималь норматив киңлеге 0,5 м дан артыкка якин тротуарга урнаштыру;

28.5. күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренә ризалыгын алмыйча, керү төркем күпфатирлы йортта урнаштыру;

28.6. торак урын милекчәсе ризалыгын алмыйча, керү төркем өчен балкон куллану;

28.7. күпфатирлы йортларда урнашкан торак булмаган биналарның керү төркемнәрен, вәкаләтле орган белән килештермичә, ирекле урнаштыру.

Кровли

29. Биналар, корылмалар түбәләре, су үткөрү системасы элементлары, төтен чыгару һәм вентиляция системалары төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава торышы шартларында йорт һәм жәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаста тиеш.

30. Кышын биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре, шулай ук күпфатирлы йортлар белән идарә иткәндә идарәче оешмалар тарафыннан түбә кардан, боздан һәм кан тамырларынан вакытында чистарту оештырылырга тиеш. Жәяүлеләр зонасына чыга торган якларда кар түбәсен чистарту участкалар киртәсе белән башкарылырга һәм барлык кирәкле чаралар кабул ителергә тиеш, бары тик тәүлекнең якты вакытында гына. Түбәнең калган скатларынан кар ташлау, шулай ук яссы түбәләр эчке ишегалды территорияләренә чыгарылырга тиеш. Йорттан жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортының көтү тукталышы, юлларның бер өлеше кар һәм кичекмәстән жыештырылырга тиеш.

31. Кар һәм наледи ыргытканда, суыткычлар салганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләренә, яктырту һәм элементнең, юл билгеләренә, юл светофорларының, юл киртәләренә һәм жайланмаларының, жәмәгать транспортын көтү павильоннарының, декоратив бизәкләренә һәм биналарның инженерлык элементларының сакланышын

тәэмин итә торган чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зарарланган очракта, алар түбәне чистарткан һәм зарарланган очракта торгызылырга тиеш.

32. Биналарның, корылмаларның түбәләре су үткәргечләре булырга тиеш, алар жәяүлеләр һәм жәяүлеләр зоналарына агып төшә торган суның турыдан-туры элэгүенә юл куймый. Желоба, воронка, водостоклар аерылгысыз булырга һәм жыелган су күләменә үткөрүенә исәпләнергә тиеш. Юл кырыйларына жәяүлеләр зоналары булган биналар ягына чыга торган шоферлар жәяүлеләр юлыннан читкә китәргә тиеш.

33. Рөхсәт ителми:

33.1. түбә өстендә түбә, түбә ябу (калак, скрепка, ломнар), төзелеш материаллары, ремонт калдыклары, файдаланылмый торган механизмнар һәм башка предметларны төзү;

33.2. Кар һәм чүп биналарының түбәсеннән су үткәргеч торбалар бүрәнкәсенә төшкән.

Жир кишәрлекләрен тоту

34.Жир кишәрлекләренең территорияләрен тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

34.1 көндәлек чүп-чардан, яфраклардан, кар һәм боздан (наледи);

34.2. юлларның, күперләрнең, урамнарның, тротуарларның, юл йөрү юлларының, жәяүлеләр территорияләренең бозлавыкка каршы материалларын эшкәртү;

34.3. карны көрәү һәм себерү;

34.4. кар һәм боз чыгару (кар-боз берәмлекләре);

34.5. контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп савытлары, эскәмияләр, кече архитектура формаларын һәм башкаларны чиста һәм техник яктан төзек хәлдә тоту;

34.6. чүп-чар жыю камераларын, контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

34.7. Яңгыр һәм кар суларын бүлөп чыгару;

34.8. каты көнкүреш, эре габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм алып китү;

34.9. территорияләрдә тузан жыйуны һәм һаваның дымлануын киметү өчен су сиптерү;

34.10. яшел утыртмаларның сакланышын һәм аларны карауны тәэмин итү;

34.11. коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларын), юлларны, тимер юл юлларын, күперләрне, жәяүлеләр өчен кичүләрне төзегәннән, реконструкцияләгәннән һәм ремонтлаганнан соң төзекләндерүнең бозылган элементларын торгызу, реставрацияләү, археологик һәм башка жир эшләрен башкару;

34.12. смотр һәм яңгыр суларын агызу коеларын (яңгыр суларын агулау канализациясе), гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә жир асты коммуникацияләре (корылмалары) коеларын тоту;

34.13. Жир кишәрлекләре коймаларын тоту, шул исәптән жимерелгән (сүтелгән, жимерелгән) биналар, корылмаларның коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, бу территориягә чит затлар үтеп керү һәм (яисә) калдыкларны рөхсәтсез урыннарда урнаштыру мөмкинлеген юкка чыгара, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мөгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәэмин итү.

Юллар эчтәлеге

35.Юллар эчтәлеген муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен үткәргә конкурс откан махсус оешмалар башкара.

36. Юл территорияләрен карап тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге машина юлларын ремонтлау;

2) тротуарлардан (жәяүлелер зоналары, сукмаклар) һәм юлларның, ясалма юл корылмаларының пычрак, чүп-чар, кар һәм боз жыештыру;

3) юл өслекләрен юу һәм сиптерү;

4) газларны һәм яшел утыртмаларны карау;

5) жәмәгать һәм тимер юл транспортының тышкы яктырту терәкләрен һәм контакт челтәрен ремонтлау;

6) кече архитектура рәвешләрен ремонтлау һәм буяу;

7) ясалма юл корылмалары составына керә торган смотр һәм яңгыр сулары коеларын, уен канауларын һәм ачык лотокларны төзү, ремонтлау һәм чистарту;

8) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура рәвешләрен ремонтлау, ремонтлау һәм ел саен буяу.

37. Юл капламаларын саклау максатларында түбәндәгеләр рәхсәт ителми:

37.1. йөк ташу;

Рельслар, бүрәнеләр, тимер балчыклар, торбалар, кирпеч, башка авыр предметлар урамнарында төяү-бушату эшләрен башкарганда һәм аларны төзөгәндә;

37.3. каты өслекле жирлек урамнары буйлап гусеница йөрешендә машиналар узып китте;

37.4. жәяүлелер юлларында, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм туктап тору;

37.5. төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын юл өлешендә һәм тротуарларда ыргыту һәм (яисә) берләштерү.

38. Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

38.1. Жәяүлелер өчен жәяүле киртәләр һәм тротуар бағаналарының металл япмасы ел саен кышкы сезон тәмамлангандан соң, төзекләндерү айлыгы үткөрелү чорында башкарыла. Каплама алдыннан ремонтланган, пычрактан чистартылган, юылган һәм пычранган булырга тиеш;

38.2. барлык юл тамгалары заказчы тарафыннан билгеләнгән срокларда һәм чиратлылык тәртибендә юл билгеләре ясауга расланган паспортлар (схемалар) нигезендә башкарылырга тиеш;

38.3. юлларның юл билгеләре таләп ителә торган төсләр һәм яктылык-техника характеристикаларын, эләктерү коэффициентын, эксплуатацияләүнең бөтен чоры дәвамында мәйданның сакланышын тәэмин итәргә тиеш;

38.4. конструкцияләр һәм юл билгеләрен беркетү системалары монтажның күз күреме шартларына һәм мөмкинлекләренә карап сайлана;

38.5. юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгын китереп чыгарган сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

38.6. визуаль-коммуникация системасы элементлары: транспорт һәм жәяүлелер хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре юлларда һәм транспорт чишелешләрендә аларга таба хәрәкәт итү юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә;

Шәхси торак йортларны тоту һәм территорияне төзекләндерү

39. Индивидуаль торак йортлар милекчеләре (яки) яллаучылар (алга таба - торак йортлар хужалары), әгәр закон яки килешү белән башкасы каралмаган булса, түбәндәгеләр бурычлы:

39.1. торак йортларның фасадларының, коймаларның (коймаларның) тиешенчә торышын тәэмин итәргә, шулай ук йорт биләмәләре чикләрендә башка корылмаларның торышын тәэмин итәргә, аларны вакытында ремонтларга һәм буярга;

39.2. торак йортта номер тамгасы булырга һәм аны төзек хәлдә тотарга;

39.3. йорт биләмәсе территориясен тәртиптә тотарга һәм янәшәсендәге территориянең тиешле санитар халәтен биналар (аларда биналар) милекчеләренең һәм янәшәдәге территорияләренә төзекләндерүдә катнашу тәртибе нигезендә тәэмин итәргә;

39.4. йорт биләмәләре чикләрендә яшел утыртмаларны тәртиптә тотарга, куакларны һәм агачларны санитар кисеп алырга, агачларны газүткәргечләрнең, кабельле һәм һава линияләренең һәм башка инженерлык челтәрләренең сак зонасында агач утыртмаска;

39.5. Канауларны һәм су агызыр өчен торбаларны чистартырга, язгы чорда кар суларын үтүне тәэмин итәргә;

39.6. тирә-яктагы территорияләрдән чистартылган карны транспорт үтү, андагы инженерлык коммуникацияләренә һәм корылмаларга керү, жәяүлеләрнең үтеп керүе һәм яшел утыртмаларның сакланышы тәэмин ителерлек итеп җыярга;

39.7. үзәкләштерелгән канализация, юынгыч чокыр, бәдрәф булмаганда бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә санитария нормалары нигезендә аларны даими рәвештә чистарту һәм дезинфекцияләү башкарырга;

39.8. каты һәм эре габаритлы калдыкларны махсус мәйданчыкларда урнаштырылган контейнерларга урнаштырырга;

39.9. каты көнкүреш һәм эре габаритлы калдыкларны билгеләнгән тәртип нигезендә үз вакытында җыеп алуны һәм чыгаруны тәэмин итәргә.

40. Шәхси торак төзелеше территориясендә рәхсәт ителми:

40.1. Йорт биләмәләре чикләреннән читтәге коймаларны урнаштырырга;

40.2. Яфракны, йорт биләмәләре территорияләрендә һәм аларга якин территорияләрдә калдыкларның һәм чүп-чарның теләсә нинди төрләрән яндырырга;

40.3. күмер, тара, утын, эре габаритлы калдыкларны, төзелеш материалларын, йорт биләмәләре территориясен кушарга;

40.4. йорт биләмәләре территориясә өчен транспорт чараларын юарга;

40.5. Ишегалды корылмалары төзәргә, йорт биләмәләре территориясә өчен чүп-чар чокырлары корырга;

40.6. әлеге территориянең урамнарында махсус транспорттан һәм урып-жыю техникасыннан файдалану мөмкинлеген тоткарлый торган киртәләренә урнаштырырга;

40.7. территорияне төзекләндерү элементларын җимерергә һәм бозарга, сулыкларны кисәргә;

40.8. урнашу территориясә өчен комплектланган (төзек булмаган) транспорт чарасын сакларга;

40.9. янәшәсендәге территорияне теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә;

40.10. сыек пычрак суларны агызып, ясалма юынтык сулар агызып чыгаруны билгеләргә, җитештерү һәм куллану калдыкларын юл өлешендә алып чыгу.

41 (1). Җир кишәрлеге хужасы хужалык корылмалары төзегән очракта, янәшәсендәге территориядә төзелеш материалларын вакытлыча кушарга (6 айга кадәр) рәхсәт ителә. Шул ук вакытта автотранспортка бару тәэмин ителергә тиеш.

Яңгыр канализациясә челтәрләрен, күзәтү һәм яңгыр коеларын, су чыгару корылмаларын тоту

42. Смотр һәм яңгыр сулары коелары, җир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итә торган төзек хәлдә булырга тиеш.

42. Кабул итү бүлмәләрен, тупик, смотр һәм башка коеларны һәм камераларны тоту, чистарту һәм төзек техник хәлдә тоту гамәлдәге дөүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужаларын тәэмин итә.

43.Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализацияләрен тоту һәм эксплуатацияләү махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә жирлек бюджетында шушы максатларга каралган акчалар чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ведомстводагы яңгыр канализациясе челтәрләрен тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар акчалары исәбеннән башкарыла.

Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотучы махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан тиешле куркынычсыз хәлдә ярдәм күрсәтелергә тиеш.

44.Ливияле канализация коллекторларын саклау максатларында коллектор күчәренең һәр ягына каравыл зонасы - 2 м билгеләнә.

45.Ливия канализациясе коллекторлары саклау зонасы чикләрендә тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма белән язмача килештермичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда түбәндәгеләр рәхсәт ителми:

45.1. жир эшләрен башкарырга;

45.2. явым-төшем канализациясе челтәрен жиимерегә, су кабул итү люкларын ватарга яки жиимерегә;

45.3. төзелешне башкарырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштырырга;

45.4. сәнәгать, көнкүреш калдыкларын, чүп-чарны һәм башка материалларны ташларга.

46. Су үткәргечләр, канализация, яңгыр жайланмалары, системалар, челтәрләр һәм корылмаларның төзексезлеге, шулай ук газ, тротуарларга, урамнарда һәм ишегалды территорияләренә су агып төшү, агып төшү, агып төшү яисә агып төшү рәхсәт ителми.

47.Жирлек территориясендә коеларны һәм парга әйләндерү майданчыкларын төзү рәхсәт ителми.

48.Яңгырлы коеларның рәшәткәләре даими рәвештә чистартылган хәлдә булырга тиеш. Өлгергәнлекне чикли торган рәшәткәләр һәм коеларны чүпләү, тыю рәхсәт ителми. Ливия канализациясенә күзәтү һәм яңгыр сулары коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына кимендә ике тапкыр башкарыла. Смотр һәм яңгыр сулары коеларын чистартканнан соң, барлык пычранулар кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

49.Смотр коелары люкларын бергәләү юл өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар өслекләре белән бер дәрәжәгә башкарылырга тиеш.

Юл өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артыкка булмаган яшел зоналар, су сиптерү коелары люкларын катнаштыру дәрәжәсе 3 см дан артмаска да мөмкин.

50.Түбәләре яки рәшәткәләре жиимерелгән яки булмаган коммуналь коелар файдаланыла торган челтәр оешмасы тарафыннан чикләнгән булырга һәм билгеләнгән вакытта алыштырылырга тиеш.

51. Инженерлык челтәрләрендә планлы эшләр башкарганда, канализация суларын агызу яқындагы коеларда - канализация челтәре, су үткәргеч су һәм жылылык челтәрләреннән су канализациясе коела (ул булса). Юлга су ташлау тыела.

Чигенү нәтижеләрен бетерү зыян күргән инженерлык челтәрләре хужалары акчалары исәбеннән дә башкарыла.

52. Ливия канализациясе челтәрләренең төзек техник торышы өчен җаваплылык (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне үз вакытында ябу) эксплуатацияләүче оешмаларга йөкләнә.

Техник элементә чараларының эчтәлегә

53. Кабельле элементә линияләрен, телевидение, радио, Интернет һәм биналарны инженер-техник тәмин итү өчен билгеләнгән башка шундый чөлтәрләренә урнаштыру жир асты юлы белән (траншеяларда, каналларда, тоннельләрдә) гамәлгә ашырыла.

54. Файдаланучы оешмаларның техник шартларын алу шарты белән биналарга башка ысул белән (һава, жир өсте) тышкы коммуникацияләренә үткөрү, аларны жир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсәт ителә.

55. Асылмалы элементә линияләрен һәм һава-кабельле кичүләренә беркетү сыйфатында куллану рөхсәт ителми:

55.1. автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртәләре, светофорларны, юл билгеләрен урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;

55.2. фасадларның элементлары, түбәләр, диварлар һәм корылмалар (төтен, вентиляция, телевидение һәм радионы күмәк кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).

56. рөхсәт ителми:

56.1. элементә кабельләрен салганда бер бинадан икенчесенә таба һава юлы белән узарга;

56.2. Кабель запасларын бүлү муфт шкафыннан тыш урнаштырырга;

57. Милекчеләр (хужалар) элементәнең техник чараларын (кабельләр, кабельләренә беркетү элементлары, бүлү һәм мөфт шкафлары һәм башкалар), шулай ук алар ярдәмдә тиешле хәлдә кушыла торган техник җайланмаларны (киртләр һәм/яки изоляция тышчасы булмау, покраскасы булмау, коррозия һәм/яисә механик зарарланулар булу, үткәргечләр үткөрү һәм/яки аларны электр тапшыру терәкләренә һәм электр линияләренә юдырулар) тотарга тиеш.

Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

58. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганакалары (шул исәптән жыю, туклыклы пунктлар, идарә әржәләре) керә.

59. Урамнар, юллар, җәяүлеләр өчен тротуарлар, торак кварталлар, ишегаллары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләре, шулай ук җәмәгать һәм торак биналарның аншлагалары һәм номерлы билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, жирлек мәгълүматы элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

60. Милек формаларына карамастан, биналар һәм корылмалар милекчеләре проектлар нигезендә биналарның һәм корылмаларның архитектура-сәнгать яктырткычлары булуын һәм эшләвен тәмин итәргә тиеш.

61. Төп майданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә эшләмәүче яктырткычлар саны 3 %тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район билгеләнешендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5 %, жир асты кичүләрендә - көндөзгә һәм кичкә һәм төнгә режимнарда 10 % тәшкит итә (кабызылган 10 яктырткычка бер мөһим әйбер кертелми).

62. Радиотасы булган газ-разрядлы лампалар бу максатлар өчен билгеләнгән махсус биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсуслаштырылган предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

Өлеге төр лампаларны жирлек чүплекләренә, чүп эшкәртү заводларына чыгару рөхсәт ителми.

63. Тышкы яктырту җайланмаларының металл баганалары, кронштейннары һәм башка элементлары чисталыкта булырга, кренны, коррозия учакларын булдырырга һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалар, кулланучылар) белән буялырга, ләкин өч елга бер тапкырдан да сирәгрәк булмаса да, төзек хәлдә калырга тиеш.

64. Тышкы яктыртууның бердәм системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны яктырткычларын тоту һәм ремонтлау муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне үткәргә конкурс откан вәкаләтле орган яисә махсушаштырылган оешма тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Торак йортларны гамәлгә кертү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны яктырткычын тоту һәм ремонтлау идарәче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

65. Тышкы яктырту терәкләре, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләре, саклау, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юллар жиһазлары элементлары буялган булырга, язмалардан һәм теләсә нинди мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек һәм чиста булырга тиеш.

66. Тышкы яктырту терәкләрен, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрен алмаштырганда күрсәтелгән конструкцияләр демонтажланылырга һәм өч төлөк эчендә челтәр хужалары тарафыннан чыгарылырга тиеш.

Тышкы яктыртууның сынган терәкләрен чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән, калган территорияләрдә - шундый кирәк (демонтаж) табылганнан соң бер төлөк эчендә башкарыла.

67. Жәмәгать (тимер юл) транспортының яктырту һәм контакт челтәренә терәкләрендә урнаштырылган барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм канәгатьләнәрлек тышкы кыяфәте өчен әлеге терәкләренә миләкчесе (хужасы) жаваплы.

68. Чыбыклар өзәлгән, терәкләр, изоляторлар зарарланган очракта тышкы яктырту жайланмаларын эксплуатацияләү рәхсәт ителми.

Электр үткәргечләре өзәлү яки терәкләренә зарарлануы белән бәйлә тышкы яктырту жайланмалары эшендә тәртип бозуларны, ачыкланганнан соң ук кичекмәстән юкка чыгарырга кирәк.

69. чыбыкларны һәм кабельләренә челтәргә һәм тышкы яктырту жайланмаларына тоташтыру рәхсәт ителми.

70. Тышкы яктырту чаралары белән жиһазланган тышкы яктырту объектлары яисә объектлар миләкчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар:

70.1. урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләренә һәм яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтеп тору, бозылганда яисә зарарланганда үз вакытында ремонт ясарга;

70.2. билгеләнгән тәртип нигезендә яктыртуны кабызуны һәм сүндерүне күзәтергә;

70.3. тышкы яктыртуны һәм бизәүне урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

70.4. тышкы яктырту фонарьларын вакытында алыштырырга.

71. Тротуарларда урнашкан жәмәгать транспортының мачта һәм тышкы яктырту баганалары тирәсендә территорияләренә жыештырган өчен жаваплылык тротуарларны жыештыру өчен жаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә якин территорияләренә, автоматик режимда эшләүче (хезмәт күрсәтүче персоналдан башка) башка инженерлык корылмаларын жыештыру өчен жаваплылык әлеге объектлар урнашкан территорияләр хужаларына йөкләнә.

Кече архитектура формаларын тоту

72. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, жирлек территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар керә.

73. Кече архитектура рәвешләрен карап тоту бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир кишәрлекләренә хокук ияләре

тарафыннан гамәлгә ашырыла - вәкаләтле орган тарафыннан муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне үткәргә конкурс откан оешма белән шартнамә нигезендә тәэмин ителә.

74. Кече архитектура формалары хужалары бурычлы:

74.1. Чисталыкта һәм төзек хәлдә кече архитектура формаларын тоту;

74.2. Язгы чорда кече архитектур формаларга планлы карау башкарырга, аларны иске буяулардан, күгәрәктән, юудан, буяудан чистартырга, шулай ук сынган элементларны алыштырырга;

74.3.кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кар һәм боздан якын килүләрне чистартырга;

74.4.тигез кырлы жир белән комлыклар корырга, комлыкларны елга кимендә бер тапкыр алыштырырга;

74.5.балалар, спорт, хужалык майданчыклары һәм ял итү майданчыклары жиһазларының конструктив элементларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм иминлеге таләпләренә туры килүен күзәтергә;

74.6.фонтаннар эшләү чорында су өсләген көндәлек чүп-чардан чистартырга.

75. Рөхсәт ителми:

75.1.кече архитектур формаларны (балалар уен майданчыкларында өлкәннәрнең ял итүе, спорт майданчыкларында эчке киём киптерү һ.б.) билгеләү буенча кулланмау;

75.2.теләсә нинди мәгълүмати-басма продукцияне кече архитектур формаларда әлгә һәм ябыштырырга;

75.3.кече архитектура формаларын һәм аларның конструктив элементларын сындырырга һәм жәрәхәтләргә;

75.4.фонтаннарда коенырга.

Стационар булмаган объектларның эчтәлеге

76.Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый актта билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

77.Жир кишәрлеген арендау шартнамәсе срогы тәмамлангач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан демонтацияләнергә, ә жир кишәрлеге иреккә чыгарылырга һәм башлангыч халәткә китерелергә тиеш.

78.Стационар булмаган объектларның миләкчеләре булган юридик һәм физик затлар бурычлы:

78.1. Аларны ремонтларга һәм буярга. Ремонт проект документациясендә билгеләнгән тышкы кыяфәтне һәм төс чишелешен саклап калуны исәпкә алып башкарылырга тиеш;

78.2. Тирә-юндәге территориядә яшел утыртмаларның, газларның, бордюр ташының, кече архитектура формаларының (алар булса) сакланышын күзәтергә, күрсәтелгән территорияне әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә карап тотарга;

78.3. стационар булмаган объектлар янындагы урналарны билгеләргә, чүп-чардан көндөз кирәк булган саен, ләкин тәүлеккә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чистартырга, урналарны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә буярга.

79. Рөхсәт ителми:

79.1. Проектларда каралмаган корылмаларның, козырекларның, лапасларның һәм башка конструкцияләрнең стационар булмаган объектларына кертергә;

79.2. Стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыткыч жиһазлары куярга;

79.3. Тараны, товарларны, детальләрне, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны стационар булмаган объектларда һәм аларның түбәләрендә кушарга, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатларына яраклаштырырга;

79.4. Стационар булмаган объектлар арасында жиһаз, калдыклар белән янгынга каршы өзеклекләр эшләтеп жиберергә.

Төзелеш эшләрен башкару урыннарын тоту

80.Төзелеш майданчыкларын һәм аларга якин территорияләрне тоту, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләр төмамланганнан соң төзекләндерү эшләрен яңарту йорт салучыга йөкләнә.

Эш алып барылмаган төзелеш объектлары төзелеш челтәрләре белән ябылырга тиеш

81. Эшләр башланганчы, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләрне житештерү чорында:

81.1. төзелеш майданы территориясенә бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләре нигезендә типовой киртә урнаштырырга;

81.2. төзелеш майданчыгының гомуми тотрыклылыгын, ныклығын, ышанычлылыгын, эксплуатация куркынычсызлыгын тәэмин итәргә;

81.3. төзелеш майданы киртәсенә техник торышын, аның чисталыгын тиешенчә күзәтеп торырга, пычрактан, кардан, наледидан, мәгълүмати-басма продукциядән һәм граффитидан вакытында чистартырга;

81.4. төзелеш майданы территориясенә кергәндә төзелеш объектынның гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә жавап бирә торган мәгълүмати щитын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;

81.5. төзелеш майданчыгы периметры буйлап тышкы яктыртуны тәэмин итәргә;

81.6. төзелеш майданчыгына төзекләндерелгән подъездлар, йорт эчендәге юлларны һәм юлларда транспорт чаралары тәгәрмәчләрен чистарту яки юу пунктларын, алар урамнарның (машина юлларының) юл өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгарылуын булдырмый;

81.7. төзелеш майданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын жыю өчен контейнерлар һәм (яисә) бункерлар булдыруны тәэмин итәргә;

81.8 Төзелеш майданчыгы территориясеннән билгеләнгән тәртиптә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын чыгаруны оештыруны тәэмин итәргә;

81.9. Төзелеш майданчыгы территориясеннән алынган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруны тәэмин итәргә;

81.10. эшләрне башкарганда төзелеш майданчыгының, аңа һәм тротуарларның көн саен жыештырылуын, ел (кыш, жәй) фасылларын исәпкә алып, пычрактан, чүп-чардан, кардан, боздан;

81.11. эшләрне башкарганда гамәлдәге жир асты инженерлык коммуникацияләренә, тышкы яктырту челтәрләренә, яшел утыртмаларның һәм кече архитектура формаларының сакланышын тәэмин итәргә.

82.Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмәләр, эшче һәм хезмәткәрләренә вакытлыча тоту өчен көнкүреш вагоннары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелешне оештыру проекты нигезендә төзелеш майданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

83. Рәхсәт ителми:

84.1. гражданның шәхси һәм иҗтимагый иминлеген тәэмин итүгә бәйлә коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 23.00 сәгатьтән 7.00 сәгатькә кадәр төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм тынлыкны бозуга китерүче башка эшләрне оештыру һәм үткөрү;

84.2. Башкарма комитетның рөхсәтеннән (күрсәтмәләреннән) башка юлларның һәм тротуарларның юл йөрү өлешен киптерү яки ябу;

84.3. чүп-чар яндырырга һәм төзелеш производствосы калдыкларын утильләштерергә.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау урыннарын тоту

85. Автотранспорт чараларын (алга таба - туктап тору) һәм аларга якин территорияләренә озак һәм кыска сроклы саклау стоянкаларын тоту гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянкалар урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба - хужасы) хокук иясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

86. Хужалар бурычлы:

86.1. территорияләренә бөтен периметрына киртә куеп торырга, ул механик йогынтыларга һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;

86.2. тоткарлыклар киртәләренә техник торышын, аларның чисталыгын күзәтергә, пычрактан, кардан, нальнан, мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартырга;

86.3. нигезләнгән транспортны, стоянкалар янындагы территорияләрдә һәм территорияләрдә төрле конструкцияләренә жайга салуга юл куймаска;

86.5. стоянкалар территорияләрен гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры килә торган яктылык тигез таралуны тәмин итә торган тышкы яктырту белән жиһазландырырга;

86.6. ягулык-майлау материаллары агып торган автомобильләренә юу һәм автомобиль кую урыннары территорияләрендә юл куймаска;

86.7. тукталу территорияләрен санитария һәм янгынга каршы кагыйдәләренә үтәп тоту.

86.8. даими рәвештә тирә-юндәге территорияләренә санитар эшкәртүне һәм чистартуны башкарырга, калдыклар жыю өчен контейнерлар (урналар) билгеләргә, каты көнкүреш калдыкларын, карны даими рәвештә чыгаруны тәмин итәргә;

86.9. стоянкалар территориясенә инвалидларга тоткарлыксыз керү мөмкинлеген тәмин итәргә. Инвалидлар махсус автотранспорт чараларын кую урыннары белән 15 статья нигезендә бушлай файдаланалар "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 11 декабрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон.

Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү

87. Жирлек территориясен бәйрәм белән бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгаларга бәйле чаралар уздыру чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлешенә дәүләт һәм муниципаль флаглар, лозунглар, гирлянд, панно вывескасы, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе жайланмасы керә.

Бәйрәм бизәлеше элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын төшереп калдырырга, аларны начарайтырга рөхсәт ителми.

IV. Авыл жирлекләрен жыештыру тәртібе, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны даими башкару тәртібен дә кертеп

Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тотуга гомуми таләпләр

88. Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тоту түбәндәгеләр гамәлгә ашырыла:

1) жәйге чорда - 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр;

2) кышкы чорда - 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән сроклар, һава шартларына карап, башкарма комитет тарафыннан төзәтелә ала.

89.Жирлек территориясен жыю түбәндәгеләрне үткәрү юлы белән башкарыла:

1) жирлек территориясен тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;

2) Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә берәмлек массакүләм чаралар (шимбә өмәләре).

90.Жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру юу, су сибү, себерү һәм жирлек территориясен карап тоту буенча башка эшләр башкару юлы белән жирлек территориясенәң пычрануын һәм тузанлануын киметү максатында башкарыла һәм үз эченә түбәндәгеләрне ала:

90.1. Ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры көннөрдә су сибү), урам-юл челтәре объектларының һәм яңгыр канализациясе белән жиһазландырылган башка территорияләрнең тузаннан һәм пычрагынан юу. Ясалма өслекле юл өслекләрен, майданнарын, тротуарларын һәм башка территорияләрне юу бөтен киңлеккә башкарыла;

90.2. яңгырлы канализация рәшәткеләрен чистарту;

90.3. барлык территориядән чүп-чар жыю;

90.4. еллык, 1 июньгә кадәр срукта, кече архитектура формаларының, бакча һәм урам жиһазларының, урналарның, спорт һәм балалар майданчыкларының, коймаларның, бордюрларның төсә;

гомуми файдаланудагы территорияләрдә, чикләнгән файдаланудагы һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән гайре, үләнне даими рәвештә кию (үләннең 15 см дан артык биеклегендә) һәм тәүлек дөвамында чабылган үләнне жыештыру;

90.6. яфрак коелу чорында - тәүлеккә бер тапкыр коелган яфракны жыю һәм алып чыгу;

90.7 Юудан соң бордюр янында лотокларны жыештыру.

91. Кышкы чорда гомуми файдаланудагы территорияне жыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ала:

92.1. юл өслекләрен һәм тротуарларны кардан, кар һәм чүп-чардан чистарту;

92.2. скользкость яки бозлавык барлыкка килгәндә - жәяүлеләр өчен ком зоналары, баскычлар посыпкасы, бозлавыкка каршы материал белән юл капламнарын эшкәртү;

92.3. язгы чорда - кар эрү һәм кар суларының бүленгәннен оештыру.

93.Жирлек территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләре технологиясе һәм режимнары һава шартларына бәйсез рәвештә транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнең каршылыксыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

94. Жәяүле тротуарларны, жир өсте кичүләрен, кышкы чорда баскычларны жыештыру үзәнчәлекләре:

94.1. интенсив кар яву чорында жәяүлеләр өчен тротуарлар, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртеләргә һәм чистартылырга тиеш;

94.2. бозлавык материаллары барлыкка килгәндә, беренче чиратта баскычлар, аннары тротуарлар эшкәртелә.

Бозга каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгак табылганнан соң дүрт сәгатьтән артмаска тиеш;

94.3. калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган көпшәк карны, яшел үсентеләрне саклау һәм кар суларын агызып китүне тәмин итү шарты белән, шушы максатлар өчен алдан билгеләнгән газонга яисә урыннарда салу рөхсәт ителә.

95. Жирлек территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

95.1. Урамнарда, майданнарда, яшел утыртмалы участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә сортларга;

95.2. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә, гамәлдәге законнар нигезендә бирелгән күмү урыннарыннан тыш, мемориаль намогия корылмаларын (истәлекле корылмаларны, коймаларны) билгеләргә;

95.3. шушы максатларда каралмаган урыннарда, шул исәптән жәмәгать транспортының муниципаль маршрутларының ахыргы пунктларында, салонны юуны, чистартуны һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтүне башкарырга;

95.4. Биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементларын, һәйкәлләрне, мемориаль такталарны, агачларны, куакларны, гомуми файдаланудагы территорияләрдә төзекләндерү өчен кече архитектура формаларын һәм башка элементларны ватарга һәм аларга зыян салырга, шулай ук аларны үз белдеге белән яңадан бүлү, үзгәртеп кору һәм күчәрүне башкарырга;

95.5. язулар, рәсемнәр төшерергә, мәгълүмати-басма продукцияне ябыштырырга һәм ябыштырырга, жәмәгать транспортын, диварларын, баганаларын, коймаларын һәм бу максатлар өчен каралмаган башка объектларны көтү тукталышларында граффити ясарга;

бирелгән жир кишәрлекләренең чикләреннән һәм (яисә) коймаларыннан читтә күчемле мөлкәтне кушарга һәм сакларга;

95.7. тару, сәнәгать товарлары һәм тротуарларда, газларда, юлларда башка сәүдә предметлары урнаштырырга һәм урнаштырырга;

95.8. Билгесез урыннарда кар өеп кую;

95.9. Тимер-бетон блоклар, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, корылмалар һәм башка жайланмалар кую юлы белән үз белдеге белән тротуарлар һәм юлларны ябарга.

96. Санкциясез урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз исәбенә әлеге территорияне жыештырырга һәм чистартырга, кирәк булганда жир кишәрлеген рекультивацияләүне үз исәбенә башкарырга тиеш.

Әгәр дә 20 тәүлек дәвамында рөхсәтсез урында калдыкларны урнаштырган зат билгеләнмәгән булса, калдыкларны алып ташлау һәм рөхсәтсез чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне жыештыру өчен җаваплы оешмалар (яисә, әлеге төр хезмәт күрсәтүләренә шартнамәдә каралган булса, калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешма) тарафыннан башкарыла.

97. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) стихияле барлыкка килә торган чүплекләренә бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын жыю

98. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юллар) жыю юлларны, тротуарларны, парковканы (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын, пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан ясалма юл корылмаларын даими чистарту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

99. Язгы-жәйге чорда юлларны жыештыру юуны, сибүне, тузанлылыкны бетерүне, себерүне үз эченә ала.

Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру чүп-чар, кар һәм боз жыюны һәм чыгаруны, пычракны, юлларны ком-тоз катнашмасы белән ташуны, тротуарларны коры ком белән жиберүне күздә тоту.

Юл буенда урнашкан урналарны көнгә кимендә бер тапкыр чистарталар, тукталыш майданчыкларында көнгә ике тапкыр чистарталар.

101. Жәмәгать транспортының көтү павильоннары буялмаган, буялган һәм юылган, рөхсәт ителмәгән мәгълүмати-басма продукциядән, граффитидан чистартылган булырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

102. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

102.1. үтү өлөшө пычранууның төрлө төрлөрөннөн тулысынча чистартылырга һәм бөтөн киңлеккә юылырга тиеш. Жайлаштыру сызыклары белән билгелэнгән көзгө, резерв полосалар комнан һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

102.2. ике метрлы лотковый зоналарда грунт-комлы нанослар һәм пычранулар булырга тиеш түгел. Махсулаштырылган машиналарның эш циклы арасында барлыкка килергә мөмкин комлы кисәкчәләр һәм төрлө вак чүп-чар белән пычранулар рөхсәт ителә;

102.3. юл кырылары эре габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

103. Юлларны кышкы жыештыруга таләпләр:

Кышкы чорда юлларны жыештыру түбәндәгеләрне үз эченә ала:

кардан һәм юл йөрү өлөшөн чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, себерү, карны өемгә күчерү һәм кар чыгару;

104. Рөхсәт ителми:

104.1. квартал эчендәге машина юлларыннан, ишегалды территорияләрәннән, предприятиеләр, оешмалар территорияләрәннән, төзелеш мәйданчыкларыннан, сәүдә объектларыннан чистартыла торган кар, боз, 8.00 сәгәткә соң, шулай ук машина юлларын жыештыручы зат белән шартнамә булмаганда, тротуарларга, юлларның һәм машина юлларының үткән өлөшөн чыгарырга яисә тротуарларга күчерергә;

104.2. техник тоз һәм сыек хлор кальций тротуарларда бозлавыкка каршы реагент сыйфатында, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел утыртмалары булган территорияләрдә кулланырга;

билгелэнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм тезергә;

104.4. кар өемнәрен формалаштыру:

1) күрү өчпочмагы зонасында бер дәрәжәдә һәм тимер юл аша чыгу юлларының һәм урамнарның киселешендә;

2) жәмәгать транспортын көтү тукталышыннан 20 метрга якынак;

3) транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән жиһазландырылган юллар участкаларында;

4) тротуарларда;

5) янәшәдәге территорияләргә кергән урыннарда;

104.5. юлга автотранспорт тәгәрмәчләре белән грунт һәм пычрак чыгарылган;

104.6. Грунт, чүп-чар, юаш төзелеш материаллары, жиңел тару, юлларның пычрануына юл куймый торган брезент яки башка материал белән агачларны ташырга, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм эремәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсен, известь, бетон катнашмаларын) юлларга, тротуарга, юл кырына яки юл буена якын газ полосасына кою мөмкинлеген юкка чыгармый торган чаралар күрмичә генә күчереп йөртөргә.

Урып-жыю, санитар карап тоту һәм төзекләндерү
кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннары

105. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарына түбәндәгеләр керә:

1) мәйданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял урыннары, пляжлар;

2) актив ял итү һәм мавыктыргыч чаралар урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә мәйданчыклары һ.б.

3) сәүдә объектлары территорияләре (ваклар сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган ваклар сату чөптәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнеш, көнкүреш хезмәте күрсәтү;

4) административ һәм ижтимагый биналарга, учреждениеләргә якын территорияләр.

106. Гомуми файдаланудагы майданнарны, паркларны, скверларны, бульварларны, яр буен һәм башка территорияләрне жыю:

106.1. Кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял итү зоналарында юлларны жыештырганда, химик реагентлары булмаган карны шушы максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел утыртмаларны саклаган һәм кар суларын агызып чыгаруны тәэмин иткән очракта, вакытлыча салып кую рөхсәт ителә.

107. Ваклап сату базарларын жыю һәм санитар карап тоту:

107.1. Ваклап сату базарлары (алга таба - базар) территорияләре төзекләндерелергә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм урналар белән жиһазландырылырга, яңгыр һәм кар суларын агызу өчен каты өслекләре һәм уклоннары булырга, шулай ук суүткәргеч һәм канализация булырга тиеш;

107.2. Базар һәм аның тирәсендәге территорияләрне төп жыештыру аны япканнан соң башкарыла. Көндөз чүп-чар жыючыларның каты көнкүреш калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыештыру һәм чистарту эшләре башкарыла;

елның жәйге чорында базар территориясендә мәжбүри тәртиптә атна саен дымлы жыештыру башкарыла;

107.4. Базар территориясә 40 кв. майданнар, прилавка сызыгы буйлап алар арасындагы ераклык 10 м дан артмаска тиеш;

108. Базар территориясендә һәм аның янәшәсендә урнашкан оешмалар, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, киосклар, сәүдә палаталары һәм павильоннары эшчәнлегә каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәт күрсәтүләргә килешү төземичә рөхсәт ителми.

109. Сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм санитар карап тоту:

109.1. сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектлары һәм якин-тирә территорияләр территорияләрен жыештыру тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) гамәлгә ашырыла. Көндөз чүп-чар жыючыларны һәм чүп-чар жыючыларны чүп-чар калдыклары белән тутырылган чүп-чар жыю эшләре башкарыла;

сәүдә һәм (яисә) жәмәгать туклануы объектларына керә торган ишек янында кимендә ике урна урнаштырыла;

Вакытлыча сәүдә итү урыннарында 109.3 метр радиуста тирә-як территорияләрне жыештыралар. Газ һәм тротуарларда тара һәм товарларны салу рөхсәт ителми;

109.4 калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

110. Башка сәүдә майданчыкларының, стационар булмаган вак-төяк чөлтәр объектлары комплексларының, социаль-мәдәни билгеләнештәге территорияләрне жыештыру аларны елның жылы вакытында мәжбүри алдан поливка белән япканнан соң башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәэмин ителә.

111. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарын төзекләндерү:

111.1. Кешеләрнең ял итү һәм массакүләм булу урыннарында уңайлылык тудыру элементларының мәжбүри исемлегенә катламның каты төрләре (плитә куәте яисә асфальт рәвешендә), өслекләргә бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, жирлек мәгълүматын йөртүчеләр, яшелләндерү участкаларын саклау элементлары (металл киртәләр, өслекнең махсус төрләре һ.б.лар) керә;

111.2. Кешеләр ял итә һәм күпләп була торган барлык урыннар, пляжлардан кала, каты өслеклә яисә чөчелгән үләннәр яисә яшел үсентеләр булган үсемлекләр җирини булырга тиеш;

111.3. ял итү һәм кешеләр күпләп жыела торган территорияләрдә яшелләндерү участкаларын чәчәк түтәлләре, газоннар, ялгыз, төркемле, рядовой бистәләр, вертикаль, күпкатлы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

111.4. Кешеләргә ял итү һәм массакуләм булу урыннары, туалет урнаштыру һәм тоту таләпләрен үтәп, жиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф кабиналары белән комплектланарга тиеш;

111.5. пычранган саен, кешеләрнең ялы яисә массакуләм жыела торган урыннары территорияләрендә фонтаннар, буалар, елгалар ярлары чистартылырга тиеш;

111.6. массакуләм чаралар уздыганда, аларны оештыручылар чара, аңа якин территорияләрне жыештыруны һәм бозылган төзекләндерү урыннарын торгызуны тәэмин итәргә тиеш. Чараны үткөрү урынын, аңа якин территорияләрне жыештыру һәм бозылган төзекләндерү эшләрен торгызу тәртибе чараны үткөрүгә билгеләнгән тәртиптә тиешле рәхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

117. Кешеләр ял итү һәм массакуләм булу урыннары территорияләрендә рәхсәт ителми:

117.1. тару һәм сәүдә жиһазларын бу урынга билгеләнмәгән урыннарда сакларга, урнаштырырга;

117.2. территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга;

117.3. автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, эшкәртелгән ягулык-майлау сыеклыкларын салырга;

117.4. автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар уздырырга, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштырырга;

117.5. газларны, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларын зарарларга;

117.6. кече архитектура формаларын зарарларга һәм аларны билгеләнгән урыннардан күчерергә;

117.7. сыек продуктларның калдыкларын, сатуратор жайланмаларыннан суну, тротуарларга квас һәм сыра цистерналарын, газ һәм поселок юлларын салырга;

117.8 автотранспорт чараларының түләүле стоянкаларын законсыз оештырырга;

117.9. үз белдеге белән стационар булмаган объектларны урнаштырырга;

117.10. тротуарларның асфальт-бетон өслеген, янәшәдәге яшел зоналарның бөтенлеген һәм территорияләрне төзекләндерүнең башка элементларын бозарга;

117.11. территориядә сәүдә-суыткыч жайланмасы кую;

117.12. халыктан каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга) каты көнкүреш калдыкларын, калдыкларны контейнерларга (бункерларга) урнаштыру өчен килешү булмаса, идарәче оешмалар белән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен каты көнкүреш калдыкларын (бункерларны) жыярга;

117.13. тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдеге белән каплау;

117.14. товарны сәүдә объектлардан читтә чыгарырга;

117.15. учак ягу, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткөрү, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәртү өчен башка жайланмалар куллану.

Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

118. Йорт яны территориясен жыештыру:

118.1. Урып-жыю түбәндәге тәртиптә башкарылырга тиеш: тротуарларны, жәяүлеләр өчен юлларны (бозлавык һәм тайгак очрагында - ком чүбе), ә аннан соң ишегалды территорияләрен жыештыру;

118.2. Кар яву вакытында башкарыла торган кар чистартудан тыш, жыештыру 8.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

Көндөзгө вакытта машиналар тизлеге 4 км/сәг. булганда жыюны механикалаштырырга мөмкин.

119. Жәйге жыештыру:

119.1 Иорт яны территорияләрен жәйге жыештыру: себерү, юу яисә су сибү - махсус машиналар ярдәмендә - күбесенчә иртә, иртәнге һәм соң, кичке сәгатьләрдә, башкарылырга тиеш;

119.2. Тротуар юуны бары тик ачык тротуарларда гына башкарырга кирәк, алар турыдан-туры су асты полосасы белән чиктәш, һәм биналардан урамның машина юлына таба юнәлештә;

119.3. Эссе вакытта тротуарларга су сибү кирәк булган саен башкарылырга тиеш, ләкин тәүлегенә кимендә ике тапкыр.

120. Кышкы жыештыру:

120.1. Түбөләрдә жыела торган кар үз вакытында жиргә ташланырга һәм прилот полосасына күчәргә, ә киң тротуарларда - валларга формалашырга тиеш;

120.2. Сугарулы кар тротуарлардан алгы өлешкә, ә ишегалларында - төзелеш урыннарына күчәргә тиеш;

120.3. Квартал эчендәге юллардан авышкан карны борт ташына параллель урнашкан өемнәргә һәм өемнәргә салырга яисә, кагыйдә буларак, ротор кар чистартучылары ярдәмендә юл буена салырга кирәк;

120.4. Урамнарның машина юлыннан газлар белән аерылган 6 м дан артык киңлектәге тротуарларда карны тротуар уртасына күчәргә рөхсәт ителә;

120.5. Кар өемнәренә һәм өемнәргә кар салу эшләре тротуарларда кар яву вакытыннан алты сәгатьтән дә соңга калмыйча, ә калган территорияләрдә 12 сәгатьтән дә соңга калмыйча төгәлләнергә тиеш;

120.6. Ишегалларда, квартал эчендәге юлларда, газларда һәм ирекле территорияләрдә, жәяүлеләрнең ирекле хәрәкәтенә һәм автотранспортның йөрүенә комачауламый торган, яшел утыртмаларны һәм кар суларын аерып алуны тәэмин итеп, пычранмаган ком-тоз катнашмалары белән капланмаган карны төзәргә рөхсәт ителә;

120.7. Тротуарларны һәм квартал эчендәге машина юлларын кулдан жыештырганда кар тулысынча, ишек яңакларына жыештырылырга тиеш. Камилләштерелгән япмалар булмаганда, карны хәрәкәт астына жыярга кирәк, аннары аны тыгызлау өчен кар катламын калдырырга кирәк;

120.8. юл капламаларын эшкәртүнең шомалыгы барлыкка килгәндә, ком-тоз катнашмасы белән эшкәртү бүлүчеләр ярдәмендә 0,2-0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

120.9. Боз ясалышын эшкәрткәннән соң йомшартылган катнашмаларны, ачык грунтка, агачларга яки газларга элэгүгә юл куймыйча, күчәргә яисә күчәргә кирәк.

121. Яз житү белән түбәндәгеләр тормышка ашырыла:

121.1. Салым суларын нормаль чыгару өчен таләп ителә торган урыннарда су агызып китүне тәэмин итү өчен, канауларны юдырту һәм чистарту;

121.2. Каралма суның люкларга һәм коеларны су кабул итүгә системалы рәвештә куылуы;

121.3. ишек алды территорияләрен кар эреп беткәч, калган кар һәм бозны чистарттылар.

122. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен тоту:

122.1. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) карап тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) даими жыештыру;

2) күзәтү һәм су сиптерү коеларын, дренажларны, лотокларны, үрелгән торбаларны ремонтлау һәм чистарту;

3) инженер челтәрләренең смотр коеларына, янгын сүндерү су белән тәэмин итү чыганаclarына (гидрантларга, сулыкларга һ.б.) каршылыксыз үтеп керүне тәэмин итү;

- 4) каты көнкүрөш һәм эре габаритлы калдыктарны жыю һәм алып китү;
- 5) яшеллөндөрү һәм булган яшел утыртмаларны карау;
- 6) кече архитектура рөвешләрен карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

123. Барлык төр калдыктар контейнерлар һәм бункерларга жыелырга тиеш, алар су үткәрми торган өслөклө контейнер мөйданчыктарында урнаштырыла, каты көнкүрөш калдыктарын туплау нормалары нигезендө кирөклө күлөмдө жыелырга тиеш.

124. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр түбөндөгеләргә бурычлы:

йорт яны территорияләрендө чисталык һәм тәртип саклауны;

124.2. Каты көнкүрөш һәм эре габаритлы калдыктарны махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендө урнашкан махсус мөйданчыктарга гына урнаштырырга.

125. Идарәче оешмалар түбөндөгеләрене тәэмин итәргә тиеш:

125.1. каты көнкүрөш калдыктары өчен контейнерлар урнаштыру, ә анализланмаган биналарда - моннан тыш, сыек көнкүрөш калдыктары өчен жыентыктар урнаштыру;

расланган график нигезендө каты көнкүрөш һәм эре габаритлы калдыктарны чыгару;

125.4. контейнерларны (бункерларны) һәм контейнер мөйданчыктарын, аларга килү юлларын чиста һәм төзөк хөлдө тоту;

125.5. подъездларга керү юлларында чүп савытлары, эскөмияләр урнаштыру һәм аларны вакытында чистарту;

125.6. тайгак участкактарны ком-тоз һәм (яисә) махсус бозлавыкка каршы катнашмалар белән эшкөртү;

яшел үсентеләрене һәм газларны саклауны һәм квалификацияле тәрбиялөүне;

125.9. Тышкы яктырту чараларын төзөк хөлдө тоту һәм аларны караңгы төшү белән көртү.

126. Йорт яны территориясендө рөхсөт ителми:

126.1. Яфракны, калдыктарның һәм чүп-чарның теләсә нинди төрләрен яндырырга;

126.2. кер, киём, келәм һәм башка әйберләрене хужалык мөйданчыгынан читтә элөргә;

126.3. контейнер мөйданчыктарына керү юлларын ябарга;

126.4. Урамнарның һәм юлларның юл өлөшөндө, тротуарларда, газларда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) билгелөргә;

билгеләнгән тәртипне бозуда йорт яны территорияләренең коймаларын үз белдеге белән билгелөргә;

126.6. Үз белдеге белән ишегалды корылмаларын төзөргә;

26.7. йорт янындагы территорияне металл ватык, көнкүрөш һәм төзелеш калдыктары һәм материаллар, шлак, зола һәм житештерү һәм кулланы калдыктары белән капларга, тараны кушарга һәм сакларга;

126.8. Умарталыктар салырга, калдыктар һәм чүп-чар ташларга;

126.9. Автотранспорт чараларын түлөүле туктатуны оештырырга;

Тимер-бетон блоктар, баганалар, киртөләр, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар ярдөмендө квартал эчендөге машина юлларын үз белдеге белән ябарга;

126.11. автомашиналар, ягулык һәм майлар юуны башкарырга, тавыш сигналларын, тормозны һәм двигательләрене көйлөргә;

126.12. кешеләр сөламөтлегенә һәм әйлөнө-тирө мохиткә тискәре йогынты ясаучы теләсә нинди эшләр башкарырга;

126.13. теләсә нинди сөүдө һәм жөмөгөт туклануы предприятияләрен, шул исәптән палаткалар, киосктар, ларька, мини-базарлар, павильоннар, жөйге кафелар, житештерү объектлары, автомобильләрене, көнкүрөш техникасын, аяк киёмнәрен, шулай ук кунак бүлмөләреннән тыш, автостоянкактарны урнаштырырга;

126.14 йорт яны территориясенең эчке юллары буенча транспорт транзит хәрөкөтен гамәлгә ашырырга;

126.15. учак ягу, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәру, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәртү өчен башка җайланмалар куллану.

127. Идарәче оешмалар түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

127.1. яшел утыртмаларның сакланышы;

127.2 жәй көннәрендә һәм коры көннәрдә газоннарға, чәчәклекләргә, агачларға һәм куакларға су сибү;

127.3. аларда төзелеш материаллары, ком, чүп-чар, кар, боз һәм башка төзелешләрдән башка газларның сакланышы һәм бөтенлеге;

127.4. Яңа агач һәм куаклар утырту, юллар челтәре үзгәру һәм җиһазларны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына яңадан планлаштыру, агротехник шартларны үтәп урнаштыру.

йорт яны территориясен төзекләндерү:

128.1. һәр йорт биләмәсенә территориясә, кагыйдә буларак, түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) йорт кирәк-яракларын киптерү өчен хужалык майданчыгын, киём-салымны, келәмнәрне һәм йорт кирәк-яракларын чистартуны;

2) өлкәннәрне ял итү майданчыгы;

3) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларын кирәкле җиһазлау.

129.Әгәр участок территориясенә зурлыгы мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләр йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

130.Йортларның подъездлары каршындагы майданчыклар, юл йөрү һәм жәяүлеләр өчен юллар каты өслекле булырга тиеш. Каты өслекләр салганда, яңгыр суларын буш агызу мөмкинлеге каралырга тиеш.

131. Торак йортларга төзелгән жәмәгать корылмалары йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән ишекләр булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспортын кую ишегалды территориясеннән читтә булырга тиеш.

132. Торак йортның тәрәзәләре һәм фатирларга керү урыннары урнашкан ишегалды ягыннан жәмәгать билгеләнешендәге биналар өчен материаллар, продукция төяү рөхсәт ителми. Йөкне тәрәзәләре булмаган торак йортлар торбаларыннан, жир асты тоннельләреннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан башкарырга кирәк.

133.Квартал эчендәге территорияләрдә транспорт чараларын урнаштыру кешеләрнең, шулай ук урып-жыю һәм махсус техниканың тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итәргә тиеш.

Шәхси торак төзелеше территорияләрен җыештыру

134.Торак йортлар хужалары көн саен жир участогын (шул исәптән кардан) һәм аның тирәсен җыештыралар.

135.Шәхси торак төзелеше территориясендә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

135.1. карны этеп чыгарырга, чүп ташларга, шлак ташларга, йорт биләмәләре территориясенә сыек көнкүреш калдыкларын агызырга;

135.2. Ишегалды һәм аның янәшәсендәге территориядән чистартылган кар һәм бозны юлларның һәм юл йөрү юлларының транспорт өлешенә күчерергә яки күчерергә.

V. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

136. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компонентлары булган территорияне төзекләндерү элементлары булу гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә проект документларында эшләнәргә һәм каралырга тиеш.

мәдени мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләнדרү элементларына проект документациясе мәдени мирас объектларын саклап калу, алардан файдалану, аларны популярлаштыру һәм дөүлэт саклавы өлкәсендәге вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Озын яисә даими файдаланудагы территорияне төзекләнדרүнең стационар элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен ныгытылырга тиеш.

137.Төзекләнדרү элементларының эчтәлегә, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләнדרү элементлары хужалары башкара.

Яшеллек

138.Яшел утыртмалар территорияне төзекләнדרүнең мәжбүри элементы булып тора.

Төзекләнדרү эшләрен башкарганда гамәлдәге яшел утыртмаларны мөмкин кадәр күбрәк саклап калырга кирәк.

139.Жирлек территориясендә яшелләнדרүнең ике төре файдаланылырга мөмкин: стационар яшелләнדרү - туфракка һәм мобильгә утырту - үсемлекләргә махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар) утырту.

Стационар һәм мобиль яшелләнדרүне рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрендә (түбә яшелләнדרү), биналарның һәм корылмаларның фасадаларында (вертикаль яшелләнדרү) архитектура-ландшафт объектлары (газлар, бакчалар, чәчәк бакчалары, куаклар һәм агачлар белән мәйданчыклар) төзү өчен файдаланалар.

140.яшелләнדרү объектларын тоту - яшел утыртмаларны карау һәм яшелләнדרелгән территорияләргә төзекләнדרү элементларын карап тоту, күләм корылмаларның конструктив элементларын аз гына деформацияләүне һәм зарарлануларын бетерү, шулай ук жәйгә һәм кышкы чорда күчмә кече формаларны жыю эшләре комплексы ул.

141.Яшел утыртмалар хужалары бурычлы:

141.1. Яшел утыртмаларны саклауны һәм квалификацияле карауны тәэмин итәргә;

141.2. елның жәендә коры көннәрдә газоннарга, чәчәк түтәлләренә, агач һәм куакларга су сибүне тәэмин итәргә;

141.3. газларның сакланышын һәм бөтенлеген тәэмин итәргә;

141.4. яшелләнדרү объектларында сулыклар булса, аларны чиста тотарга һәм 10 елга бер тапкырдан да ким булмаган чистартырга;

142. Яшелләнדרелгән территорияләрдә түбәндәгеләр рөхсәт ителми:

142.1. төзелешләргә, аларның эшләвен һәм хезмәт күрсәтүен тәэмин итү өчен билгеләнгән төзелешләрдән тыш, урнаштырырга;

142.2.

142.3. агачка һәм башка яшел утыртмаларга гамак, таган, турник, кер киптерү өчен баулар тагарга, агачларга реклама һәм мәгълүмат щитлары һәм табличкаларын, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарыла торган конструкцияләргә беркетергә, объектларга, афишаларга, агитация материалларына, техник конструкцияләргә, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмати тәэмин итү чараларына, баганалардан, коймалардан, реклама калканнарыннан, электр чыбыкларыннан, лампалардан, чәнечкеле киртәләрдән аерырга;

142.4. стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын билгеләргә, шул исәптән, ел вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковкалар урнаштырырга;

142.5. төзелеш материалларын һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозга каршы материалларны һәм башка зарарлы матдәләргә, шулай ук ком һәм бозга каршы реагентлар белән пычранган карны, боз төркемнәрен кушарга;

- 142.6. Бакчага казуны башкарырга;
142.7. Йорт хайваннарын газларда һәм чәчәкләрдә йөртергә;
142.8 яфракларны, үләннәрне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка суүткәргеч жайланмаларга кертергә;
142.9. смета һәм чүпне газоннарга ташларга;
142.10. учак ягарга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар уздырырга, мангаллар һәм ризыкны ачык ут ярдәмендә жылылык белән эшкәртү өчен башка жайланмалар кулланырга;
142.11.
142.12. яшел территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт жиһазларын бозарга;
142.13. Агач тамырларын кәүсәдән 1,5 м ераклыкта ачарга һәм агач муеннарын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә.

Дәлилләр

143. Чикләүләрне урнаштыру төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.

144. Утлар бер-берсеннән аерыла:

- 1) билгеләү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);
- 2) биеклегә (түбәнлегә - 1,0 м га кадәр, уртача - 1,1-1,7 м, югары - 1,8-3,0 м);
- 3) материалның төре (металл, тимер-бетон һ.б.);
- 4) күз карашы өчен сизгерлек дәрәжәсе (үтә күренмәле, саңгырау);
- 5) стационар (даими, вакытлыча, күчмә) һәм башка киртәләр.

Коймаларны проектлау аларның урнашу урыннарына һәм билгеләнешенә карап, гамәлдәге дөүлэт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларына, индивидуаль проектлау проектларына карап башкарыла.

145. Мәдәни мирас объектлары территорияләрен төзү өлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

Жир өсләрен ябу

146. Жир өсләрен ябуны жирлек территориясендә имин һәм уңайлы хәрәкәт итү шартлары тәэмин итә, шулай ук жирлектә барлыкка килгән төзелешнең архитектур йөзен формалаштыра.

Төзекләндерү максатларында түбәндәге төр өсләкләр билгеләнә:

1) каты (капиталь) өсләкләр - монолит яисә жыелма өсләкләр, шул исәптән асфальт-бетоннан, цементобетоннан, табигый таштан башкарыла;

2) йомшак (капиталь булмаган) өсләкләр - табигый халәттәге, тыгызланган яисә беркетелгән сүс материаллары белән сакланган, табигый яисә ясалма сыпучыл материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранит чөчүлекләре, керамзит, резин валчык) башкарыла торган өсләкләр;

3) үлән капламын әзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган газ өсләкләре;

4) катнаш өсләкләр - өсләкләрнең үрелмәләрен тәшкил итүче өсләкләр (рәшәткә плитәсе яисә газонга баткан газ рәшәткәсе яисә йомшак өсләк).

147. Яфрак төрләрен сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

1) каты - мөмкин булган йөкләнешләрен, сыйфатны һәм хәрәкәт составын, проектлау вакытына гамәлдә булган янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып;

2) йомшак - территорияләрнең аерым төрләрен (шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләрен йөртү өчен майданчыкларны, урамда йөрү юлларын) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып;

3) газлы һәм катнаш (иң экологик) күрсәткечләр.

Ябык өслекнең каты төрләрәндә коры хәлдәге эләктерү коэффициенты кимендә 0,6, юештә 0,4 булса, кытыршы өслек булырга тиеш.

Жир өсләрен тыгызлау

148. Жир өсләрен бәйләү элементларына гадәттә борттагы ташларның төрле төрләрән, пандусларны, баскычларны, баскычларны кертәләр.

Бортлы ташлар

149. Юл борт ташлары тротуар һәм юл өслеге ремонтланган очракта да сакланырга тиеш булган кимендә 150 мм дан артмаган юл өлеше тоташкан урында урнаштырыла.

Машина транспортын газ белән тоташтыру урыннарында газ белән бәрүне булдырмау өчен, югары борт ташын куллану кирәк.

Жәяүлеләр коммуникацияләрен газ белән бергә бәйләгәндә, газ өсте тигезлегенән кимендә 0,5 м ераклыктагы кимендә 50 мм дан да артык булган бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газны саклый һәм чүп-чарның пычракка һәм үсемлек чүп-чарына элэгүен булдырмый, аның хезмәт итү вакытын арттыра.

Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле өслекле өслекнең төрле төрләрән тоташтыру өчен табигый материаллардан (кирпеч, агач, таш, керамик борт һ.б.) файдалану мөмкин.

Баскычлар, баскычлар, пандуслар

150. Жәяүлеләр өчен жәяүлеләр коммуникацияләре юнәлешендә 60 тан артык промилле баскыч төзүне күздә тотарга кирәк.

Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм күпләп йөрүнең башка объектлары урнашкан урыннардагы төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә, инвалидлар йортлары һәм өлкәннәр баскычында һәм баскычларда 50 дән артык промилле авышканда аларны пандус белән озата барырга кирәк.

бордюр пандусының авы 1:12 кабул ителә.

Баскычларның беренче баскычларын төшкәндә һәм күтәрелгәндә, ачык төстөгә капма-каршы төстөгә сызыклар белән аерып күрсәтергә кирәк.

Бер марш чикләрендә тышкы баскычларның барлык баскычлары да баскычларның киңлегенә һәм биеклегенә буенча бертөрле итеп билгеләнә.

Талаучы пандус булмаганда, конструкцияләр киртәләүче бортикны кимендә 75 мм биеклектә һәм тоткычларда күздә тотарга кирәк.

Пандусның башында һәм ахырында юлның горизонталь участкалары әйләнә-тирәдәге өслекләрдән текстура һәм төс белән аерылып тора.

Баскычның ике ягында да яки пандуста да колачлау өчен уңайлы һәм стенадан 40 мм ераклыкта булган 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисенте биеклегендә тоткалар күздә тотыла.

Мәйданчыклар

151. Жирлек территориясендә түбәндәге мәйданчыклар урнашкан: балаларның уеннары, өлкәннәрнең ялы, спорт белән шөгыйльләнү, чүп-чар жыючыларны урнаштыру, этләрне йөртү, автомобиль кую урыннары.

Теркәлгән мәдәни мирас ядкарьләренең һәм махсус сакланылучы табигать территорияләренең саклау зоналары чикләрендә мәйданчыклар урнаштыру

истәлекләрне саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау вәкаләтле органнары белән килештерергә тәкъдим ителә.

Йорт тирәсендәге территорияләр, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары белән тәмин ителергә тиеш. Майданчыклар төзек һәм жәрәхәтләнү куркынычсыз инвентарь белән тәмин ителергә тиеш.

Балалар майданчыклары

152. Балалар майданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым майданчыклар рәвешендә яисә яшь мәнфәгатьләре буенча зоналаштырылган комплекслы уен майданчыклары буларак оештырыла.

Балалар майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең йомшак төрләре, майданчыкның газ белән тоташу элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эскәмия һәм урналар, яктырту жиһазлары.

Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар майданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 метрдан, кече һәм урта мәктәп яшендәге балалар майданчыклары - 20 метрдан кимрәк, комплекслы уен майданчыклары 40 метрдан да ким булмаса, спорт-уен комплекслары 100 метрдан да ким булмаса тиеш.

Балалар уен майданчыклары контейнер майданчыкларыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнашырга тиеш.

153. Балалар майданчыклары тиеш:

153.1. жәйге чорда тигезсезлекләр ком сибелгән өслек планировкасы булырга;

153.2. даими рәвештә себерелергә һәм иртәнге вакытта чылатырга;

153.3. буялган булырга, майданчыкта коймаларның һәм корылмаларның буялуы елына кимендә бер тапкыр, ә ремонт кирәк булган саен;

153.4. Транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, машина юлларыннан, борылыш майданчыкларыннан, кунакчыл стоянкалардан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен майданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлы саклау участкаларыннан изоляцияләнергә.

Травматизмны булдырмас өчен, майданчык территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки түбән ботаклар, жир өслегендә урнашкан иске, киселгән жиһазлар калдыклары (стойкалар, фундаментлар) булу рөхсәт ителми (кагыйдә буларак, турникларда һәм качельләрдә).

Янындагы территорияләрне реконструкцияләгәндә балалар майданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын складлау рөхсәт ителми.

Яктырту жиһазлары, кагыйдә буларак, майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш.

Яктырту жайланмаларын 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектә урнаштыру рөхсәт ителми.

Уен жиһазларын урнаштыру норматив куркынычсызлык параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

154. Балалар майданчыкларын карап тоту һәм аларда куркынычсызлыкны тәмин итү өчен жаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

Спорт майданчыклары

155. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәре физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән.

Спорт майданчыгында территорияне төзеклөндөрү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең йомшак яисә газ төрләре (жәйге чорда), спорт жиһазлары.

Спорт майданчыклары яшеллөндөрелә һәм челтәрле койма белән әйләндереп алына. Яшеллек майданчык периметры буйлап урнаштырыла, вертикаль яшеллөндөрү кулланырга мөмкин. Койманың биеклегә 2,5-3 м, майданчыкларның бер-берсенә терәлгән урыннарында биеклегә 1,2 м.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура майданчыкларында йә махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияләрендә (сәламәтлек сукмакларында) рекреацияләр составында урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары заводта ясалган, махсус эшкәртелгән өслекле бүрәнәләрдән һәм бруслардан ясалган (ярыклар, сколлар булмау һ.б.) булырга мөмкин.

Урнашканда сертификацияләнгән жиһазлар каталогларына таянып эш итәргә кирәк.

Ял итү майданчыклары

156. Торак төзелеше территориясендә тыныч ял итү һәм өлкәннәр өчен өстәл уеннары уздыру өчен билгеләнгән ял майданчыклары оештыру мөмкин. Торак йортлар тәрәзәләренән алып тын ял итү майданчыклары чикләренә кадәр ара 10 метрдан да ким булмашка тиеш, шау-шулы өстәл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмашка тиеш.

Ял майданчыгында төзеклөндөрү элементларының мәжбүри исемлегенә гадәттә каты өслек төрләре, майданчыкның газ белән тоташу элементлары, яшеллөндөрү, ял итү өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, урналар (ким дигәндә һәр эскәмиядә) керә, яктырту жиһазлары керә.

Майданны каплауны плитә куәте рәвешендә проектларга тәкъдим ителә. Ял майданчыкларын һәм балалар майданчыкларын берләштергәндә, балалар уеннары зонасында өслекнең каты төрләрен урнаштырырга киңәш ителми.

Парклар территорияләрендә чирәмдәге ял майданчыклары оештырылырга мөмкин.

Этләрне йөртү өчен майданчыклар

157. Этләрне йөртү майданчыклары билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле органнар белән килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләрне йөртү өчен майданчык территориясендә төзеклөндөрү элементлары исемлегенә төрле өслекләр, коймалар, эскәмияләр, урна, эскрементларны утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары керә. Периметраль яшеллөндөрүне күздә тотарга тәкъдим ителә.

Этләрне йөртү өчен майданчыклар микрорайонның һәм торак районның яшел утыртмалардан азат булган гомуми файдалану территорияләрендә, метрополитен һәм гомумжирлек магистральләренең техник зоналарында, 110 кВт көчәнешле электр тапшыру линияләре астында, беренче һәм икенче поясларны су белән тәэмин итү чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнаштырылырга тиеш.

Торак билгеләнештәге территорияләрдә урнашкан этләрне йөртү өчен майданчыкларның күләме 400-600 кв. м, башка территорияләрдә - 800 кв. м, барлыкка килгән төзелеш шартларында, булган территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның кечерәйтелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

Майданчык чигеннән алып торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара кимендә 25 метр, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары участкаларына, ял майданчыкларына кадәр кимендә 40 метр булырга тиеш.

Майданны төзү, кагыйдә буларак, биеклегә 1,5 м булган жиңел металл челтәрдән башкарыла. Чикләнүнең элементлары һәм секцияләре арасындагы ераклык, аның аскы

кырые һәм жире хайванга майданчыктан чыгып китэргә рөхсәт итэргә яки имгәнү китерергә тиеш түгел.

Майданчык территориясендә майданчыктан файдалану кагыйдәләре булган мәгълүмати стенд урнаштырылырга тиеш.

158. Йорт хайваннары хужалары үз хайваннарының экскрементларын үзләре жыя һәм утильләштерә.

Хайваннар хужалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмакка, шулай ук әйләнә-тирәдәгеләр өчен санитария нормалары нигезендә тынлыкны тәмин итэргә, гамәлдәге санитария-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтэргә тиеш.

Автостоянкалар майданчыклары

159. Жирлек территориясендә автомобильләрне кыска вакытлы һәм озак саклау кебек автостоянкаларның түбәндәге төрләре урнаштырыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләр керә: өслекнең каты төрләрен, өслекләрне бәйләү элементларын, коймаларны яисә чүп-чар өчен кечкенә контейнерларны, яктырту жайланмаларын, мәгълүмати жиһазларны (күрсәткечләрне).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участокларына килү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешмәскә тиеш.

Автотранспорт чараларын озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участогы аша жәяүлеләр өчен транзит юллар оештыру рөхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы 3 м дан да ким булмаган киңлектәге яшел утыртмалар полосасы белән башка территориядән аерылырга мөмкин.

Кече архитектура формалары

160. Кече архитектура формаларын урнаштыру биналарны һәм корылмаларны төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау проект документациясен, шулай ук төзекләндерү яисә эскиз тәкъдимнәрен "төзекләндерү" бүлгегә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Кече архитектура формаларын проеклаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга тәкъдим ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, жирлекнең күп функцияле үзәкләре һәм зоналары өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

161. Кече архитектура формаларына төп таләпләр түбәндәгеләр:

161.1. Территорияне төзекләндерү элементларының архитектура һәм ландшафт даирәсе характерына туры килүе;

161.2. Материалларның декоратив һәм эксплуатация сыйфатының югары булуы, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, озак вакыт дәвамында аларны саклап калу;

161.3. Конструкциянең ныклығы, ышанычлылығы, иминлеге.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

162. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

162.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан каралган булырга тиеш.

Гамәлдәге такталардан һәм режимлы табличкалардан тыш, тышкы мәгълүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның белән тулысынча яраштырып урнаштырыла һәм файдаланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтергә, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын җыештырырга тиеш.

Реклама яки мәгълүмати хәбәрләр урнаштырмыйча тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырын зарарлау, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән мәгълүматны ябыштыру, ябыштыру рәхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмат конструкциясе хужасы территорияне төзекләндерү һәм (яисә) фасадның тышкы кыяфәтен монтаждан соң (демонтаждан) өч тәүлек дәвамында торгызырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары, аларда фундамент блогы булганда, фундамент блогы белән бергә демонтацияләнергә тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә объектлар корылмаларына һәм корылмаларына зыян китерү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм тотрыклылыгын киметү рәхсәт ителми.

162.3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төрләргә мөмкин:

- көйләнгән конструкция;
- декоратив панно;
- консол конструкциясе;
- түбә конструкция;
- витрин конструкция;
- гамәлгә кую тактасы;
- режимлы табличка;
- модульле конструкция;
- стела;
- калкан конструкциясе;
- флаглар композициясе;
- Махсуслаштырылган конструкция.

162.4 Тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларына карата гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, эзерләү һәм урнаштыру төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, законнар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында, аларны саклау һәм алардан файдалану;

Тышкы мәгълүмат чараларында мәгълүмат дөүләт теле турындагы законнар таләпләрен үтәгән килеш урнаштырылырга тиеш Россия Федерациясе һәм дөүләт телләре Татарстан Республикасы;

Ике яки аннан да күбрәк тел кулланган очракта, текстлар эчтәлек һәм техник бизәлеш буенча тиндәш булырга, грамоталы һәм аңлаешлы итеп башкарылырга тиеш.

Гражданнарны игълан итү өчен шартлар, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары

163. Игъланнарны, мәдәни һәм спорт чаралары афишаларын урнаштыру гражданнар күпләп җыела торган урыннарда һәм җәяүлеләр өчен җанланган зоналарда билгеләнә торган махсус тумбаларда, калканнарда һәм стендларда гына рәхсәт ителә.

Игъланнар өчен дивар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корылмаларда асылма калканнар рәвешендә урнаштырылырга мөмкин.

VI. Коммуникацияларне төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен уздыруга төп таләпләр

164. Юл өслекләрен грунт белән каплауга яисә ачуга бәйлә эшләр (жир асты коммуникацияларен салу, реконструкцияләү яисә ремонтлау, свай һәм шпунт тутыру, электр тапшыру линияләре терәкләрен, элементә, яктырту терәкләрен урнаштыру (алмаштыру), яктырту планын төзү, грунт планировкасы һәм башка эшләр) вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язма рәхсәт (жир эшләрен житештерү ордеры) булганда гына башкарыла.

165. Жирлек территориясен төзекләндерүгә бәйлә жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм уздыру, жир эшләрен житештерүгә ордер алу һәм алу муниципаль хокукый актларның билгеләнгән таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

166. Яшел утыртмаларны сүтү яисә күчереп утырту кирәк булганда, Башкарма комитетның күрсәтмәсен билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел утыртмаларны сүтеп яисә күчереп утыртуны башкарырга кирәк.

167. Жирлек юлларында хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату, юлның ике ягынан да заказчылар һәм эшләр житештерүчеләр турында кирәкле барлык белешмәләренә, эшләр срокларын, әйләнешнең мөмкин булган маршрутларын мөжбүри урнаштырган вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган рәхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән калканның рәвешә һәм эчтәлегә рәхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

168. Вакыты узган ордерлар буенча коммуникациялар төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләре ирекле дип таныла.

VII. Уңайлы мохиткә аерым таләпләр

169. Торак мохитне төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларын проектлаганда, өлкән яшьтәгә кешеләр һәм инвалидлар өчен торак пунктлар тирәлегеннән файдалану мөмкинлеген, әлегә объектларны өлкәннәрнең һәм инвалидларның күчеп йөрүенә ярдәм итә торган элементлар һәм техник чаралар белән жиһазландыруны күздә тоту тәкъдим ителә.

Өлкән яшьтәгә затларны һәм инвалидларны хәрәкәткә китерүче техник чаралар һәм жайланмалар проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документациясә нигезендә яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тәкъдим ителә.

VIII. Биналар (алардагы биналар) милекчеләренең һәм янәшәдәгә территорияларне төзекләндерүдә корылмаларның катнашу тәртибе

170. Жирлек территорияләренең тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычратудан саклау һәм яклау чараларын гамәлгә ашыру максатларында аларны жыештыру һәм санитар карап тоту өчен, хужалык итүче субъектларга һәм физик затларга янәшәдәгә территорияләр буларак беркетелә.

171. Территорияларне (жир кишәрлекләрен) жыештыру, чистарту һәм санитар карап тоту эшләрен житештерү бурычлары, аларның оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, законда яисә шартнамәдә башкасы каралмаган булса, түбәндәгә тәртиптә физик һәм юридик затларга йөкләнә:

171.1. идарәчә оешмалар - күпфатирлы йортларның йорт яны территориясә, шулай ук 5 м радиустагы төп фасад ягынан йә урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

171.2. социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә территорияләр, шулай ук учреждение территориясә алдындагы жир кишәрлегә, 10 м радиуста төп фасад ягынан йә урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) башка яктан - 10 м радиуста;

күпфатирлы торак йортларда төзелгән торак булмаган биналарны эксплуатацияләүче затлар яқын-тирәдәге территорияне озынлыкка - биналарның бөтен озынлыгы буена, киңлегенә - 10 м ераклыкта йә юл өлеше бордюрына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) идарәче оешма белән килешү булмаган очракта жыештыра;

171.4. сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәге оешмалар - аларга килү юллары, тротуарлар, аларга яқын коймалар, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрнең санитар-яклау зоналары гамәлдәге санитария кагыйдәләре һәм нормалары таләпләре нигезендә билгеләнә;

171.5. төзүче - 50 м радиустагы төзелеш мәйданчыклары янындагы территорияләр һәм гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә аларга килү юллары булган 50 м радиуста;

171.6. торак йортлар хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (яки, жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлеге фактта урнашкан жир кишәрлеге чиге буйлап) һәм территорияләр, 5 м ераклыкта яисә урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

171.7. стационар булмаган объектлар (лоткалар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар хужалары - жир участогы объекттын урнаштыру өчен бирелгән территория һәм аның янәшәсендәге территория урынның тышкы чигеннән алып урам юлына кадәр 10 м ераклыкта (юл буйлап объект урнашкан очракта);

Базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануын оештыру (рестораннар, кафелар, кибетләр) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр һәм аның янәшәсендәге территория кишәрлек чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

171.9. биналарның, корылмаларның милекчеләре яисә башка хокук ияләре - бина, корылма периметры яисә бирелгән жир кишәрлегенә чиге һәм аның янәшәсендәге территория участок чикләреннән 10 м радиуста һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

171.10. автомобиль юлының һәм башка жир кишәрлекләренә бүленгән полосасы чикләрендә урнашкан ягулык салу станцияләре - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм аның янәшәсендәге территорияләр кишәрлек чикләреннән 50 м радиуста һәм урамның машина йөрү өлешенә кадәр;

171.11. гараж кооперативлары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территорияләр, кишәрлек чикләреннән 50 м радиустагы яқын территория һәм урамның юл өлешенә һәм аларга килү юлларына кадәр;

171.12. күмү урыны - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чикләреннән 10 м радиуста яқын территория;

гомуми файдаланудагы территорияләр - бурычлар вәкаләтле органнарға йөкләнә;

171.14. жир кишәрлекләренә хокук ияләре - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (яки, жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлегенә фактта барлыкка килгән чиге буенча) һәм жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 5 м ераклыктагы яисә урамның машина йөри торган өлешенә кадәрге территорияләр (юл буйлап объект урнашкан очракта);

171.15. автотранспорт чараларын озак һәм қыска сроклы саклау тукталышлары хужалары - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территория һәм жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның машина юлына кадәр (юл буйлап объект урнашкан очракта) янәшәдәге территория.

IX. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

172.Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозарга тиеш түгел. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен аларның хужалары РФ законнары белән билгеләнгән тәртиптә жаваплы.

173.Йорт хайваннары хужалары үз хайваннарының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

174. Жирлектә яшәүчеләрне (сыерларны, сарыкларны, көжәләрне, дуңгызларны һәм башкаларны) һәм кошларны матди карап тору шәхси торак йортлар территорияләрендә йорт янындагы кишәрлекләрдә рөхсәт ителә.

175.Барлык продуктив хайваннар (эре мөгезле терлекләр, көжәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) гражданның яшәу урыны буенча ветеринария учреждениеләрендә - хайваннар хужаларын биркования һәм ел саен яңадан теркәп барырга тиеш.

176.Йорт хайваннарын коткару жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтүлек урыннарында, хужасы күзәтүендә яисә аның кушуы буенча башка зат күзәтүендә рөхсәт ителә.

177.Йорт хайваннарын чыгару 7.00 сәгатътән 23.00 сәгатъкә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта чыккан очракта, хужалар урамнарда һәм йортларда тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

178. Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга бары тик кыска тезгендә һәм намордникта гына чыгарырга мөмкин, моңа өч айлык көчкеләрдән тыш.

179.Хужалар йорт хайваннарын һәм ишегалларын, тротуарларны, урамнарны, паркларны, газоннарны, балалар мәйданчыкларын, скверларны, мәйданнарны, шулай ук торак йортларның подъездларын пычратмаска тиеш. Этләр, мөчеләр һәм башка вак хайваннар янганда хужа үзе белән йорт хайваннарының табигый парларын тулысынча жыештыруны тәмин итә торган булырга тиеш, алар мәйданчыкларда чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш.

180. Этне тезгеннән урамда гына төшерергә мөмкин. Махсус билгеләнгән мәйданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган буш урыннарны, көбестәләрне һәм башка урыннарда куып чыгару рөхсәт ителә.

181.Этләрнең Дрессировкасы яхшы әйләндереп алынган мәйданчыкларда гына яисә жирлек территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

182. Йорт хайваннарын тәүлекнең якты вакытында гына юллардан куарга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынак юнәлтергә кирәк. Йорт хайваннарын, грунт юлларыннан һәм сукмаклардан мөмкин булганда, асфальт өслекле юл буйлап алып бару тыела.

183. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек хужалары яшел үсентеләр бозылудан һәм терлекләр тотуга тотылган чыгымнарны каплай.

184.Йорт көжәләре бары тик капка төбе территориясенә эчке диварларында гына яки көтүлеккә хужалар күзәтүендә генә булырга тиеш.

185. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә жибәрергә;

2) пляжларда йорт хайваннарын куып чыгарган һәм сулыкларда коенган;

3) тыелган язу булганда, хайваннарны учреждениеләргә кертергә;

4) торак пунктлар территориясендә хайваннарны һәм кошларны озатмыйча чыгарырга;

5) исерек килеш булган затларга, шулай ук ундүрт яшькә житмәгән затларга хайваннарны йөрттергә;

6) балконнарда, көймәләрдә, торак йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында (арадаш фатирлар, баскыч читлекләре, чормалар, подваллар һәм башка ярдәмче биналар коридорларында) йорт хайваннарын һәм кошларын даими карап тору;

7) жирлекләр территориясендә, махсуслаштырылган чаралар уздыру урыннарыннан тыш, йорт хайваннарының булуы (күргәзмәләр һәм башкалар).).

186. Йорт хайваннары һәм кошлар хужалары бурычлы:

1) терлекләр авыруларын кисәтүне һәм терлекчелек продуктларының ветеринария-санитария ягыннан иминлеген тәэмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуга юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлә торган чорда мәжбүри дөвалау-профилактика чаралары үткәргә;

2) хайваннарның кайда урнашуын даими тикшереп торырга;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук гадәти булмаган үз-үзләрен тотышлары вакытында ветеринария учреждениеләре белгечләренә кичекмәстән хәбәр итәргә. Алар килеп житкәнче, авыру билгеләре булган хайваннарны аерырга;

4) терлекләргә карау, диагностик тикшеренүләр, саклау өчен прививкалар һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен ветеринария белгечләре таләбе буенча бирергә.

187. Үлгән терлекне күмү махсус билгеле бер урында махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

188. Үз территориясендә саклык этләре булган оешмалар түбәндәгеләргә бурычлы:

1) этләргә гомуми нигезләрдә теркәргә;

2) этләргә нык бәйләнгән килеш тоту;

3) килүчеләрнең хайваннар янына керү мөмкинлеген төшереп калдырырга;

4) территориягә кергәндә кисәтү язуы булган очракта, эшне туктату вакытынан алып яисә гомуми файдалану территориясеннән читтә калдырылган территориядә генә этләргә бәйдән төшереп калдырырга.

189. Жәмәгать урынында озата баручы затлардан башка урнашкан күзәтчеләргә хайваннар сөреләргә тиеш.

190. Күзәтчеләксез хайваннарны аулау шундый хайваннарны ачыклаган махсуслаштырылган предприятие яисә жирле үзидарә органнары белән төзелгән шартнамә буенча башка зат тарафыннан башкарылырга мөмкин.

191. Күзәтчеләксез хайваннарны аулау чараларын гамәлгә ашыру хайваннарга гомуми мөнәсәбәт һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

192. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны фатирлардан һәм хосусый йорт биләмәләре территориясеннән тиешле суд карарыннан башка тартып алырга;

2) этләргә кибетләрдә, даруханәләрдә, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләрендә бәйдән төшерергә һ.б.;

3) ветеринария органнары тәкъдимнән башка приманкалар һәм отлауның башка чараларын куллану.

Х. Кагыйдәләр таләпләренәң үтәлешен тикшереп тору

193. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлек территориясен төзекләндерү таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә тиеш.

194. Чын Кагыйдәләргә бозу Кодекска ярашлы рәвештә җаваплылыкка тартыла. Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы Дөүләт Советы карар бирә: аларны үтәмәгән өчен Кодекс нигезендә җаваплылык билгеләнгән федераль законнарда һәм Россия Федерациясенәң башка норматив хокукий актларында каралган нормалар һәм кагыйдәләр булган әлеге Кагыйдәләр нигезләмәләреннән тыш Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясә).

195. Төзекләндерү өлкәсендә законнар һәм муниципаль хокукий актлар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка җәлеп итү күрсәтелгән таләпләргә үтәүдән һәм кертелгән хокук бозуларны бетерүдән затны азат итми.